

Rakentaja

Numero 10 • Perjantai 11.10.2013

MP2 Itella Oyj

Käytä eAsiointia, se helpottaa!

– Hurriganesissa tulee tietenkin ensin sävel ja juntaus, sillä sanathan ovat laulettua musiikkia, Petri Laukka toteaa Remun kielenkannoista.

Lissun lässyn luupi luu

Remu Aaltonen oli yhden miehen ammattiyhdistysliike ja Hurriganes ensimmäinen rautaisella talousotteella toiminut rokkibändi Suomessa.

Jukka Nissinen, teksti
Vesa Ranta, kuvat

Joulukuussa 1974 kymmenvuotias pojannappula kuuntelee illalla rintamamiestalon yläkerrassa radiota. Iltapala ja hampaiden pesu odottivat vielä vuoroaan. Yhtäkkiä radiosta räjähtää **Hurriganesin** biisi *Get on*. Haapavedellä **Petri Laukalla** oli siitä lähtien selvät sävellet: rokkia on päästävä soittamaan.

– **Harjuniemen Matin** levykokoelma oli minulle tärkeä, Matilla oli **Led Zeppelinit**, **Whot** ja kaikki muut todella kovat rokkilevyt. Tunsin Matin pikkuveljen ja kuuntelimme yhdessä rokkia. Siitä levykokoelmasta musiikkimakuni on lähtöisin, Laukka muistelee.

Tänä syksynä Petri Laukka teki suomalaisen yhteiskuntatieteen tutkimuksen historiaa väittelemällä tohtoriksi Hurriganesista. Rokkimusiikki ei ole kovin useasti kelvannut tutkimuksen koh-

teeksi. *Kekkoslovakian kuninkaant* -väitöskirja hahmottaa myös suomalaista yhteiskuntaa, jota leimasi YYA-jargon ja syvät poliittiset juoksuhaudat.

– Hurriganesilla on oudon suuri merkitys tietylelle 1970-luvulla eläneelle sukupolvelle, joka ei ollut niin täysin mukana aikakauden poliittisessa jaottelussa, Laukka toteaa.

Hurriganes on täysin epäpoliittinen bändi, joka halusi viihdyttää yleisöään parhaimmalla

Bo Diddleyllä ja Salvador Allendella oli täsmälleen samanlaiset silmälasit. Tästä syystä Petri Laukka vertailee väitöskirjassaan Hurriganesin ja Agit-Propin sanoituksia.

Kekkoslovakian kuninkaas edustaa Suomessa harvinaista rock-musiikin akateemista tutkimusta.

mahdollisella tavalla. Taistolaiset hyväksyivät orkesterin sen takia, että se nähtiin kotimaisena vastavoimana ylikansalliselle musiikkibisnekselle. Love Recordsille kulta- ja platinalevyjä takonnut Hurriganes maksoi käytännössä melkoisen osan sekä poliittisen laululiikkeen että punkaallon levytyksistä.

Firmalla menee alussa hyvin

Remulle politiikalla ei ollut mitään merkitystä, hän halusi tehdä työnsä mahdollisimman hyvin.

– Tutustuin aikanaan sattumalta Remun kommentteihin ja haastatteluihin 1970-luvulta lähtien. Yhtäkkiä minulle lokahti, että Remun puheissa on sitä, mihin länsimaiden ja markkinatalouden pitäisi panostaa. Se on sitä, että miehen sanaan voi luottaa ja rahalle tarjotaan vastinetta, Laukka huomauttaa.

Remun sana piti, eikä mitään kirjallisia sopimuksia tarvittu.

Etenkin Remua, mutta myös muuta bändiä piiskasi eteenpäin se, että kuuluisuuteen ponnistettiin köyhyydestä. Kitaristi **Albert Järvisen** perhe joutui asustelemaan 1950-luvulla teltassa soramontulla. Remun isä oli tuurijuoppo ja äiti joutui trokaamaan, jotta rahaa tuli edes jostain.

Hurriganes loikin hyvin toimivan yhtiön, jossa niin soittajat kuin roudarit tienasivat asiallises-

ti. Rahaa pantiin myös surutta haisemaan. Basisti **Cisse Häkkinen** saattoi päräyttää yksityiskoneella hampurilaiselle Tukholmaan.

Hurriganes tahkosi rahaa etenkin Ruotsin kiertueilla. Bändi kävi kokeilemassa myös Britanniaassa, mutta siltä reissulta tultiin kesken kiertueen takaisin. Perusrokki ei enää käynyt kaupaksi, sillä punk ja uusi aalto olivat putsanneet pöydän. Remun kielitaidottomuus vaikeutti sopimusten tekoa ja hikiset pubikeikat eivät maistuneet parempiin työoloihin tottuneelle bändille.

Hurriganes ei kuitenkaan loppuun asti osannut ottaa oppia yrityksen elinkaaresta. Bändin toimintaympäristö muuttui yleisön musiikkimaun vaihtuessa. Samaan aikaan bändin organisaatio läskistyi ja todellisia syitä hiipuvaan suosioon ei nähty.

Tästä huolimatta Remulla ja Hurriganesilla on tärkeä paikka suomalaisen rockin historiassa.

– Remu on yhä tunnetumpia rock-hahmoja Suomessa. Suomalainen rock olisi kehittynyt samaan suuntaan ilman Hurriganesia, mutta meiltä puuttuisi sellainen suuri nostalginen paluupaikka ja ylpeyden aihe, Laukka arvioi.

Pikkupojille ei rock-bisnes sovi

Hurriganesista rakennettiin tietoisesti rock-tuotetta, mikä oli aivan vallankumouksellista sen ajan Suomessa. **Wigwamin** levynkannessa bändin jätkät saattoivat toljottaa tumput suorina muovikasit koprassa, kun **Roadrunnerin** kannessa Hurriganesin joukkue poseeraa tylyn tyylikkäästi Cadillacin takapenkillä.

Remu oli tarkka siitä, miltä orkesterin jäsenet näyttivät. Cisse Häkkinen ei ihastunut kerta heitolla hänelle tarjottuun vaateparteen, mutta lopulta **Roxy Musicin Bryan Ferryltä** kopsattu tiikeritakki ja otsafoogu päätyivät tärkeiksi osaksi Hurriganesin imagoa.

Toinen asia, mikä nousee Hurriganesista esille, on muusikon hommien asiallistaminen tavalliseksi työksi.

– Remu korosti tätä jo heti ensimmäisessä lehtihaastattelussa *Introssa* 1971. Rockin soitta-

minen oli Remulle normaalia työtä, Laukka muistuttaa.

Remu kertoi Intron haastattelussa, ettei hänkään mene aukomaan päätään toisen työmaalle ja neuvomaan miten ojaa kaivetaan.

Suomalaisessa musiikkibisneksessä oli 1970-luvulla mukana jos jonkinlaista veijaria häälämässä. Muusikko ja ay-puuhamies **Jussi Raitinen** on arvostanut Remun ja Hurriganesin pioneerityötä muusikoiden työolojen kohentamisessa. Remua onkin joskus kutsuttu yhden miehen ay-liikkeeksi.

Tohtori Petri Laukalla on tätä nykyä pari bändiviritelmää, mutta sen lisäksi perhe, omakotitalo ja siisti toimistotyö oululaisessa *Kaleva*-lehdessä. Miten kymmenvuotiaan naskalin rokki-innostukselle ja muusikon uralle kävi?

– Se on niin kova ala, että sinne on pikkupoikien turha lähteä. Rokkitouhuissa ei välttämättä liiku sellaiset rahat, millä pystyisi perheen elättämään.

Mikä Hurriganes?

- Suomalainen rokkibändi, jonka varsinaisen keikkailu ajoittui vuosiin 1971–1984.
- Perustajajäsenet: rumpali ja laulaja **Remu Aaltonen**, basisti **Cisse Häkkinen** ja kitaristi **Ile Kallio**. Kitaristi vaihtui välillä **Albert Järvisen**.
- Hurriganesin ensimmäinen LP-levy **Rock and Roll All Night Long** ilmestyi vuonna 1973. Se oli kustantajan, Love Recordsin ensimmäinen kultalevy.
- Teki 12 varsinaista studioalbumia.
- Hurriganes voitti yleisradioyhtiöiden European Pop Jury -kilpailun joulukuussa 1974. Voitto tuli *Get On* -biisillä.
- Keikkaili Suomen lisäksi säännöllisesti Ruotsissa.
- Bändistä on tehty kolme elokuvaa.

Teoriaherrat ammattikoulussa

Nyt meikäpoikaa ottaa pannuun. Tuhlasin täydellisen, aiheeseen sopivan otsikon jo edellisellä aukeamalla. Opetushallituksen isoherrat kun ovat funtsineet työhuoneissaan, että ammatillisessa perusopetuksessa pitäisi olla enemmän yleissivistäviä teoretioita. Semmoisia kuin viestintää ja vuorovaikutusta sekä sosiaalisia ja kulttuurisia taitoja. Työelämässä jaksamiseen voimauttava kurssi olis kanssa ihan ihQ!

Yhtä teoria-ainetta ensi syksyn ammattikoulu-uudistukseen jäi kaipaamaan. Lukujärjestyksestä ei löytynyt Ammattikoulussa teoriatunnilla jaksamisen kurssia. Jos joku haluaa tutustua yleissivistäviin aineisiin, hänelle löytyy virallisesta

koulutustarjonnasta lukiota, kansanopistoa, ammattikorkeakoulua ja humanististen tieteiden opinahjo yliopistolta. Säästövimasta huolimatta Suomesta löytyy vielä säällinen kirjastoverkko.

Yleissivistystä löytyy jokaisen ammattiin opiskelevan mieltymyksen ja jaksamisen mukaisesti. Vaikka omista kouluvuosistani on jo vierähtänyt tovi, en usko ammattikoulun päivittäisen kuormittavuuden nousseen niin paljoa, etteikö itsensä sivistämiselle jäisi aikaa ja voimia vapaaajallekin.

Ammattikouluun mennään yleensä siksi, etteivät kaiken maailman teoriat nappaa. Opiskelijat itse vaativat lisää työharjoittelua luokassa tol-

jottamisen sijaan. Ammattikoulua muokattiin jo 1990-luvun alussa teoreettisempaan suuntaan ja sama meno siis jatkuu tälläkin vuosituhanella.

Rakennusliitto kannattaa oppisopimuskoulutuksen kehittämistä. Perinteinen mestari-kisällijärjestelmä sopii rakennusalan koulutustarpeisiin hyvin. Oppisopimuskoulutuksella voidaan tukea myös vanhempien ammattilaisten työssäjaksamista, sillä tulevan ammattimiehen opettaminen on hyvin palkitsevaa.

Toivottavasti ammatillisen perusopetuksen uudistamisen yhteydessä muistetaan oppisopimuskoulutuksen kehittäminen. Vaikka sen viestinnän kustannuksella.

Teoriherrarna i yrkesskolan

Nu är jag riktigt förbannad. Jag ödde en fullständigt passade rubrik för detta ämne på det förra uppslaget. Herrarna på Utbildningsstyrelsen har suttit vid sina skrivbord och tagit sig en riktig funderare och kommit fram till att det borde finnas mer allmänbildande teori i yrkesskolornas grundundervisning. Sådant som kommunikation och växelverkan samt sociala och kulturella färdigheter. Det vore också helt på sin plats med en kurs som ger kraft att orka i arbetslivet! Yeah!

Jag saknar ett teoretiskt ämne i yrkesskolreformen nästa höst. Jag hittar ingen kurs Orka med teoritimarna i yrkesskolan på läsoordningen. Om någon vill ha mer allmänbildande ämnen så erbju-

der vårt officiella undervisningsutbud gymnasier, folkhögskolor, yrkeshögskolor och linjer för humanistiska ämnen vid universiteten. Och spari-vern till trots har vi faktiskt fortfarande ett anständigt nät av bibliotek i Finland.

Det finns allmänbindande ämnen för alla som studerar till ett yrke – det är bara att välja vad man gillar och orkar. Det har visserligen gått några år sedan jag själv gick i skola, men jag tror inte att den dagliga belastningen i yrkesskolorna har blivit så stor att det inte finns tid och krafter för att bilda sig själv också på fritiden.

I allmänhet väljer ungdomarna yrkesskolan därför att de är utleda på all världens teorier. De studerande kräver själva mer arbetspraktik i stäl-

let för att sitta i klassrummet. Yrkesskolan fick en mer teoretisk inriktning på 1990-talet och denna trend tycks fortsätta under detta millennium.

Byggnads stöder en utveckling av läroavtalsutbildningen. Det traditionella systemet med mästare och gesäll lämpar sig bra för byggbranschens utbildningsbehov. Läroavtalsutbildningen är också ett stöd för att äldre yrkesfolk ska orka i arbetet, eftersom det är mycket belöande att lära upp en blivande yrkesman.

Förhoppningsvis kommer man ihåg att utveckla läroavtalsutbildningen då den grundläggande yrkesutbildningen förnyas. Även om det sker på bekostnad av den där kommunikationen.

Kansa köyhäksi eli kärsimys kirkastaa kruunun

Rahamiehet renkeineen ovat saaneet pylvästalollisen kansanedustajia ja miltei koko ammattiyhdistysliikkeen uskomaa, että kansan köyhdytys on sen pelastus, kärsimys kirkastaa kruunun.

Suomeen mahtuu yksi talousoppi kerrallaan. Sisältö vaihtelee, mutta aina tehdään selväksi, että muuta keinoa ei ole. Toisinajattelijat (jos niitä nyt montaa enää löytyy) leimataan änykröiksi, ahneiksi, veneen keikuttajiksi.

Olemme kuulleet aikanaan Uuden-Seelannin ja Tanskan mallien ylivertaisuudesta. Nyt on esikuvana Saksa. Entinen aseveli (päämajan propagandaosaston mukaan kanssataistelija) heikensi työttömyysturvaa ja loi valtion tuella miljoonia halpatyöpaikkoja, joissa aherretaan 400–800 eurolla kuukaudessa.

Saksan tilastoitu työttömyys on vähentynyt ja teollisuuden kilpailukyky parantunut. Ongelmana vain on, että miljoonat ihmiset ovat juuttuneet halpatöihin pysyvästi eivätkä enää mitenkään pääse asialliseen toimeentuloon kiinni.

Suomessa elämme ostovoimaa leikanneen raamiratkaisun loppuhetkiä. Tulossa on kolmevuotinen ostovoimaa leikkaava työllisyys- ja kasvusopimus. Seuraavakin hallitus haluaa ostovoimaa leikkaavan keskitetyn palkkaratkaisun (jos sosiaalidemokraatit ovat hallituksessa, mikä on yleinen tuposopimusten tekemisen ehto).

Kuinka kauan suomalaista palkansaajaa pitää köyhdyttää. Kuinka kauan totuutta puhuvana oppimestarina saa esiintyä ökyrikas pankinjohtaja, joka vaatii eurooppalaisten työntekijöiden palkko-

jen pudottamista kehitysmaatasolle. Kauan, sillä kärsimysten malja ei ole tyhjäksi juotu.

Katselin televisiosta eduskunnan kyselytuntia. Hallituspuolueet selittelivät kotihoidon tuen puolittamista vanhempien kesken. Kansanedustajan palkka ja veroton kulukorvaus ei ole kohtuuton tehtävän vastuullisuuteen nähden. Kuitenkin selvästi riittävä tavallisesta kansasta vieraantumiseen.

Kotihoidon tuki ensimmäisestä alle kolmevuotiaasta lapsesta on 336,47 euroa, toisesta 100,79 euroa ja yli kolmevuotiaasta 64,77 euroa. Harvalla perheellä enempää lapsia onkaan. Voiko joku vakavissaan uskoa, että kun äitien tuki poistetaan, työssä käyvät isät jäävät joukolla kotiin hoitamaan lapsia 500 eurolla kuukaudessa.

Hallituksen uudistus vie satoja tarpeellisia euroja myös vähävaraisilta lapsiperheiltä. Enempää paskaa asiasta on kenenkään turha jauhaa. Lisämausteeksi saadaan työttömyysturvauudistus, joka pakottaa pienten lasten vanhemmat sikkuloimaan puolentoista tunnin yhdensuuntaisia työmatkoja.

Nokian matkapuhelintoiminnan saattohoitaneen Stephen Elopin 20 miljoonan läksiäislahjaa ei voi jälkikäteen sovitella, kun muija, kohta ex-muija, ei siihen suostu. Hyvä että löytyy nykypäivänä edes joku, joka panee etujensa puolesta hanttiin.

Kyösti Suokas
toinen puheenjohtaja

Miltä maailma näytti rakentajan vinkkelistä 50 vuotta sitten?

Ulkomailla

9. lokakuuta Ugandasta tuli tasavalta.

10. lokakuuta pato-onnettomuudessa Vaiontin laaksossa Pohjois-Italiassa kuoli 3 000 ihmistä.

15. lokakuuta Saksan liittokansleri **Konrad Adenauer** erosi virastaan. Uudeksi liittokansleriksi tuli talousministeri **Ludwig Erhard**.

18. lokakuuta Kansainvälinen olympiakomitea myönsi vuoden

1968 kesäkiisat Meksikon pääkaupungille Méxicolle.

21. lokakuuta Kiinan ja Neuvostoliiton välinen rajakahakka Ussuri-joella.

23. lokakuuta Neuvostoliitto syytti Kiinan johtajaa **Mao Zedongia** leninismien hylkäämisestä ja sen korvaamisesta henkilöpalvonnalla.

24. lokakuuta länsisaksalaisen Legenden rautakaivojen onnettomuudessa kuoli 29 työntekijää.

26. lokakuuta pääsihteeri **Nikita Hruštšev** ilmoitti Neuvostoliiton luopuvan kilpailusta ihmisen lähettämisessä kuuhun.

Kotimaassa

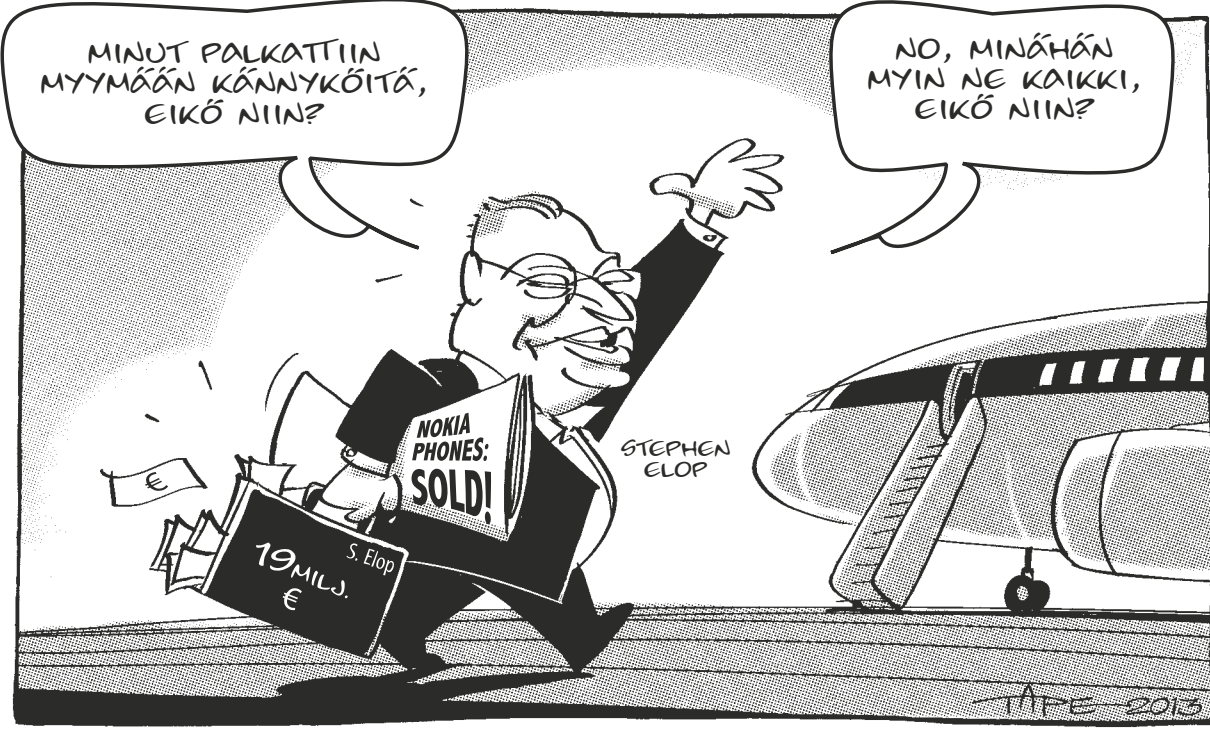
6. lokakuuta Naantalissa ja Naantalalin maalaiskunnassa järjestettiin kunnallisvaalit tulevan kuntaliitoksen vuoksi.

11. lokakuuta nobelisti **John Steinbeck** kävi tapaamassa nobelisti **F. E. Sillanpää**ä.

12. lokakuuta yhdysvaltalainen näyttelijä **Jayne Mansfield** saapui vierailulle Suomeen ja esiintyi Ruotsalaisessa teatterissa Helsingissä.

15. lokakuuta Rakentaja-lehden päätoimittaja syntyy. Sää Helsingissä oli loskainen ja kylmä.

16. lokakuuta Valtatie 3:lla Sääksmäellä vihittiin käyttöön Vanajaveden ylittävä 205 metriä pitkä riippusilta.

Rakentaja

Julkaisija
Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
Johanna Hellsten
Heikki Korhonen

Taitto
Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
Sltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
Puhelin, vaihde 020 774 003
Fax 020 774 3061
Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
MikaMainos Oy
s-posti: info@mikamainos.fi
netti: www.mikamainos.fi
Puhelin (02) 235 1371

Tilauhint
12 kk 30 €

Painopaikka
Sanomapaino Oy, Forssa

Seuraava numero ilmestyy 11.10.2013

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 27.9.**

2013

Numero	Aineistopäivä	Ilmestyy
11	25.10.	08.11.
12	29.11.	13.12.
2014		
1	3.1.	17.1.
2	31.1.	14.2.
3	28.2.	14.3.
4	28.3.	11.4.
5	3.5.	16.5.
6	30.5.	13.6.
7	27.6.	11.7.
8	25.7.	15.8.

Osastojen, ilmoittajien ja avustajien kannattaa huomioida, että viimeinen lehden aineiston toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse!

Osastojen kokous- ja tapahtumailmoitukset toimitetaan osoitteella:
ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai
Rakentaja-lehti/ilmoitukset
PL 307, 00531 Helsinki
Osasto ilmoitusten hinta 1 €/mm.

Huoparullia silmän kantamattomiin. Kastellin monitoimitalon kattopinta-ala on noin 15 000 neliötä.

Kattomiehellä kerrankin pitkäkestoine

Kastellin monitoimitalon katoille asennetaan 45 000 neliötä huopaa.

Seppo Korhonen, teksti ja kuvat

Kattojen päällystyksiä tekevän oululaisen Katman Oy:n kattomies **Timo Tuovila** on tyytyväinen. Hänellä on kerrankin työmaa, jolla riittää työsarkaa pitkään.

– En ole koskaan ollut näin kauan yhdellä työmaalla. Yleensä työmaa saattaa kestää lyhyimmillään pari tuntia, joskus viikosta muutamana kuukauteen. Kohde saattaa vaihtua jopa päivittäin, hän kertoo.

Tuovila asentaa huopaa jätti-

mäisen Kastellin monitoimitalon katoille Oulussa. Tuovilan työt alkoivat viime vuoden marraskuussa, eikä loppua ihan hetkeen näy. Rakennuksen on määrä olla valmis ensi kesään mennessä.

– Tämä on myös urani suurin työmaa, kattopinta-alaa on noin 15 000 neliötä. Jos lasketaan kaikki huovat, mitä menee esimerkiksi rakenteisiin ja lautakattojen päälle ja siihen vielä pintakerrokset päälle, tähän menee huopaa kaikkiaan 45 000 neliötä, Tuovila valaisee urakan laajuutta.

Tuovila tuli kattoalalle 1998.

– Olin Rovakatteella, josta tulin Katmanille 2003, hän kertoo.

”Kuussa on kävelty, mutta kenkiä ei osata tehdä”

Haastatteluhetkellä Tuovila asensi lumensinistä huopaa, jonka pintaan mekaanisen rasituksen kestävyuden parantamiseksi kiinnitetty sirote on valkoisinta mitä on saatavilla.

– Sitä ei enää tämän valkoisemmaksi paljon saa, hän kertoo.

Valkoinen väri asettaa tekijöilleen haastetta, kuten sen, että asentajalla on oltava asennustyön aikana siileäpohjaiset turvakengät, jotta herkä kate ei menetä valkoisuuttaan.

Tuovila ei ole ollut tyytyväinen käyttämiinsä turvajalkineisiin. Esimerkiksi hitsaustöissä olleet Sievin ja Jalaksen kengät eivät ole kestäneet kuumalla liekillä palavan kaasun tohotusta.

– Kengistä lähtee kärki, kun liimaukset eivät kestä kuumuutta, hän suorii.

Surkeimmillaan kengät ovat menneet rikki parissa päivässä ja parhaimmassakin tapauksessa ne ovat kestäneet pitempään, viikkoja tai muutaman kuukauden.

– Kuussa on kävelty, mutta pikimiehille ei osata kenkiä tehdä, Tuovila puuskahtaa.

Hänellä oli jalassaan ruotsalaisesta autotarvikkeista myyvistä liik-

Kattomiehet saavat tohottaa kuumalla liekillä pitkään ennen kuin kaikki 45 000 neliötä huopaa on asennettu.

– Vessa katolla olisi kiva, sanoo kattomies Timo Tuovila laajalla työmaallaan, Kastellin monitoimitalon katolla.

en työmaa

keestä ostetut turvakengät, jotka olivat maksaneet 29 euroa.

– Nämä kestävät öljyäkin, ja muutenkin ne ovat kestäneet yllättävän pitkään, hän esittelee.

Työt säiden mukaan

Kattomiesten työ on kiinni, mistäs muusta kuin säästä. Mitä pitemmät kuivat jaksot, sitä parempi.

– Töitä tehdään siihen asti, kun säät antavat myöten, hän sanoo.

Mutta auringonpaistetta ja aivoista oloa ei kestä ikuisiksi. Syksykin saa ja useimmiten sateiden kanssa. Kaatosateella ei enää katolla kykitä.

Mitäs kattomies tekee myrskyn aikana?

– Sitten mennään sisälle, hän sanoo.

Monitoimitalolla sisätöitä riittääkin myrsköiden ajaksi.

– Asennetaan villaeristyksiä ja huopakermettä ilmastointikonehuoneisiin ja raitisilmakammioihin.

Monitoimitalossa niitä on kaikkiaan neljä, kukin omissa lohkoissaan, joista 23 000 neliön rakennelma muodostuu. Sisätöitä oli myös menneenä kesänä.

– En ole laskenut, montako kertaa satoi, mutta kyllähän sateita tulee yleensä monta kertaa kesässä, Tuovila tuumaa.

Luotettava norjalainen

Timo Tuovila kertoo, että sääennusteita tuleekin katseltua päivittäin tarkalla silmällä, ennen kuin ruvetaan aukomaan mitään paikkoja.

– Jos esimerkiksi aamukymmeneltä on luvattu sateen alkavan, työt pitää suunnitella sen mukaan.

Suomessa ennusteita laativat Ilmatieteen laitos ja Foreca. Niihin Tuovila ei juurikaan luota. Hän uskoo norjalaiseen ennustustaitoon eli Nordic Weather'n tarjoamaan tie-

toon. Se on pitänyt kutinsa.

– Norjalaisten sääpalvelu on parempi kuin suomalaisten, Tuovila kehaisee.

Vessa katolla on kattomiehen unelma

Kastellin monitoimitalo on kattomiehen näkökulmasta katsottuna niin laaja työmaa, että jos vessahätä yllättää, matka lähimpään urinaaliin kestää kauan. Siinä on rakko lujilla.

– Ja eikä täältä voi lähteä noin vain vessaan, jos tehdään tulitöitä. Jonkun pitää jäädä siksi aikaa vartimaan, ettei tule vahinkoja, Timo Tuovila sanoo.

Hän on esittänyt työnantajalle, että työmaan katolle hankittaisiin festivaaleilta tuttu käymälämalli, bajamaja. Sitä voisivat käyttää muutkin katolla olevat rakentajat kuin katto-kassiset.

– Siitä ei ole kuulunut vielä mitään, hän kertoo.

Yhdestä asiasta Tuovila on tyytyväinen. Työkaluja ei tarvitse päivän päätteeksi rontata mihinkään.

– Työkamppetit ja kaasuletkut

voi jättää työmaalle, eikä kuskata auton perään, hän sanoo.

Tavarat ovat myös säilyneet hyvin, mitään ei ole varastettu.

– Joskus on jollain työmaalla jauhesammuttimet tyhjenneet, mutta sen kummempaa ei ole sattunut, Tuovila kertoo.

”Joskus on piki pärskähdellyt”

Tuovilan työnantaja täytti kesällä kymmenen vuotta, minkä kunniaksi se järjesti juhlat työntekijöilleen. Biileissä esiintyi rockyhtye Apulanta.

– Siitä nostan hattua pemoille. En tiedä toista työnantajaa, joka järjestäisi tuollaiset kekkerit, kattomies huomauttaa.

Firman turva-asiatkin ovat Tuovilan mielestä hyvällä mallilla.

– Työturvallisuus on meillä hyvä. Se on paljon kivempi syödä kotona kuin sairaalassa, hän toteaa.

– Minullekaan ei ole sattunut mitään, hän sanoo mutta kopsauttaa nyrkillään asentamaansa huopakatetta.

– Joskus on piki pärskähdellyt vaatteille, muttei sen kummempaa.

Sähkökitara ei sytytä

Vapaa-ajallaan Timo Tuovila tarttuu usein kitaran, jota hän soittaa Bushmill-yhtyeessä. Kattomies on myös bändin solisti.

– Soitan akustista kitaraa, mutta en sähkökitaraa. Se ei sytytä, siitä ei saa puhdasta ääntä, hän sanoo.

Alle viisikymppinen Tuovila on soittanut 12–13-vuotiaasta lähtien. Keikoilla Tuovilan bändi soittaa pop- ja rockyylistä musiikkia.

– Covereita soitetaan, **Kirkas-ta Hectoriin**, **Abbasta Katy Perryyn**, **Popedaa** ja **Metallicaa**, **Deep Purplea**, **Whitesnakea** sekä omia biisejä, hän luettelee.

Oma EP:kin on tehty. Se julkaistiin omakustanteena kesäkuussa. Saatavana hyvin varustetuista levykaupoista.

Vuokratyöntekijä ei ole heittopussi

Rakennusalan tessi koskee myös vuokratyöntekijöitä.

Kyösti Suokas

Rakennustyömailla työskentelee paljon vuokramiehiä, on työskennellyt jo pitkään. Vuokratyön määrä ei ole kuitenkaan kasvanut räjähdysmäisesti, vaikka aikanaan näin luultiin. Kun lakeja noudatetaan, vuokratyövoima on omaa työvoimaa kalliimpaa. Sen taloudellisesti järkevä käyttö voi perustua vain lyhytaikaisiin tilapäisiin työvoimatarpeisiin.

Vuokratyöntekijöiden työsuhteissa pitää noudattaa Rakennusliiton sopimia yleissitovia työehtosopimuksia samoin kuin muidenkin työntekijöiden kohdalla. Palkkaryhmittelyjen mukaiset palkat ja muut työehtosopimusten herkut on maksettava yhtä suurina kaikille, olipa työnantajan nimi mikä hyvänsä. Tästä ei ole olemassa poikkeuksia eikä asiaan vaikuta mitenkään, vaikka vuokramies ja vuokrafirma tulisivat rajojen ulkopuolelta.

Työturvallisuusmääräykset koskevat myös yhtä lailla yrityksen omia ja vuokrattuja työntekijöitä. Vastuu yhteisellä työmaalla työskentelevien työntekijöiden työturvallisuudesta on työnantajan lisäksi työkohteen päättäjällä.

Päätoteuttaja on siis viime kädessä velvollinen varmistamaan, että vuokramies on perehdytetty työmaan olosuhteisiin, varustettu asiallisilla suojavälineillä ja ettei tämä joudu työskentelemään työsuojelusäännösten vastaisissa vaarallisissa olosuhteissa. Jos isompi vahinko käy, syytettyjen penkillä on säännönmukaisesti työmaan vastaava mestari.

Eniten väärinkäsityksiä ja sen myötä sopimusrikkomuksia liittyy vuokratyöntekijöiden työsuhdeturvaan ja työaikaan. Vuokratyöryhtymän on noudatettava työehtosopimuksen työsuhdeturva koskevia määräyksiä.

Jos muuta ei sovita, vuokramies on vuokratyöryhtymän toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa. Määräaikaisen työehtosopimuksen voi solmia, mutta siihen on oltava lain mukainen peruste. Korkein oikeus antoi vuonna 2012 päätöksen, jonka mukaan määräaikaisen työehtosopimuksen kesto ei saa sitoa epämääräisesti asiakasyrityksen kanssa tehdyn toimeksiannon päättymiseen.

Määräaikaisen työehtosopimuksen on kirjoitettava määräaikaisuuden peruste ja selkeästi ymmärrettävä työsuhteen päättymisaikajankohda,

joko kalenteripäivämäärä tai sitten yksilöidyn työkokonaisuuden päättyminen. Jos työsuhteen päättymisen on sidottu jonkun työn valmistumiseen, työntekijälle on ilmoitettava viimeisestä työpäivästä noin viikkoa ennen, mikäli päättymisaikajankohda ei ole työntekijän itsensä selvästi havaittavissa.

Irtisanomisaikaa on noudatettava

Korkeimman oikeuden päätös teki nyt viimein kiistatta laittomaksi käytännön lopettaa vuokramiehen hommat käyttäjäyrityksen ilmoitukseen, ettei miestä enää tarvita. Jos vuokratyöryhtymällä ei ole osoittaa uutta työtä, vuokramies voidaan taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä irtisanoa, mutta ei ilman irtisanomisaikaa. Määräaikaisessa työsuhteessa olevalla vuokramiehellä on puolestaan oikeus saada palk-

kansa määräaikaisen sopimuksen loppuun saakka, vaikka tilaaja ilmoittaisi, ettei käyttöä työntekijälle enää ole.

Rakennusliiton kaikilla sopimusaloilla tehdään täyttä 40 tunnin työviikkoa. Muuta kuin täyttä työaika tekee ainoastaan jokunen osaaikaeläkeläinen. Rakennusteollisuus RT:n jäsenyritysten kanssa ei asiasta ole ollut ongelmia. Vuokratyöntekijöillä on oikeus muiden työntekijöiden kanssa yhtäläiseen työaikaan.

Työviikkojen on siis vuokramiehilläkin oltava täysiä riippumatta siitä, montako niitä on peräkkäin. Kotimaisten vuokrafirmojen kanssa ei asiasta ole paljoa tarvinnut riidellä. Olemme tehneet usean vuokratyöryhtymän kanssa erillissopimuksen ja asialliset yritykset noudattavat lakeja ja työehtosopimuksia.

Kuitenkin muilla aloilla sikiävät taudit tarttuvat, kun niitä ei pystytä tai haluta hoitaa. Nyt puhutaan paljon nollasopimuksista, sopimuksista, joiden perusteella työntekijöitä kutsutaan töihin tarpeen mukaan. Työmarkkinoiden keskusjärjestöt ovat kinastelleet asiasta vuosia pääsemättä puusta pitkään. Asiaa selvittänyt kolmikantainen (työntekijät, työnantajat ja valtiovalta) työryhmä päätyi äskettäin nahkapäätökseen, jossa jokainen porukka oli oma mieltänsä.

Rakennusalan yritykset eivät nollasopimuksia käytä. Jos joku vuokrafirma ryhtyy niiden kanssa pelleilemään, Rakennusliitto julistaa yrityksen saartoon. Sen jälkeen yrityksellä on kaksi vaihtoehtoa. Se voi tehdä Rakennusliiton kanssa sopimuksen, jossa sitoutuu noudattamaan työehtosopimusta ja alan käytännön mukaista työaika. Toinen vaihtoehto on antaa saarron jatkuva.

Työntekijä linkkuveitsen sijaisena

Eräs keskeisin työoikeudellinen periaate on työntekijöiden tasavertainen kohtelu. Kun kaikki muut työntekijät tekevät täyttä työviikkoa ja saavat sitä kautta mahdollisuuden niukkaan, mutta hengissä pitävään toimeentuloon, mitään perustetta vuokramiesten huonommalle kohtelulle ei ole olemassa. Suomessa on toki töitä, joita ei voi tehdä kahdeksaa tuntia päivässä. Rakennusalalla nollasopimukset perustuisivat kuitenkin vain työntekijöiden raakaan hyväksikäyttöön, jossa työnantajan yritysrisi siirrettäisiin työntekijän kannettavaksi.

Nykypäivänä työntekijöitä vaaditaan taipumaan kuin linkkuveitsi elinkeinoelämän ja rahamiesten etujen turvaamiseksi. Jossakin menee raja. Niin kauan kuin työtaistelut Suomi-nimisessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa vielä sallitaan, Rakennusliitto pitää kaikkien rakennustyömaalla työtä tekevien puolta tarvittaessa vaikka voimatoimin. Tähän on syytä varautua myös vuokratyötä tilaavien käyttäjäyritysten. Mutta kun homma on reilua, ei liitolla ole mitään tarvetta panna kapuloita tehokkaan rakentamisen ratkaisiin. Ei edes asialliseen vuokratyövoiman käyttöön.

Vuokratyön käyttö rakennusalalla ei ole villiä ja vapaata

Rakennusalan työehtosopimuksen osana on sopimus ulkopuolisen työvoiman käytöstä (UTS). Tässä sopimuksessa määritellään perusteet vuokratyövoiman käytölle.

Yritysten on rajoitettava vuokratyön käyttö vain työhuippujen tasaamiseen tai muutoin sellaisiin ajallisesti taikka laadullisesti rajoitettuihin tehtäviin, joita työn kiireellisyyden, rajoitetun kestoajan, ammattitaitovaatimusten, erikoisvälineiden tai muiden vastaavien syiden takia ei voida teettää omilla työntekijöillä. Työvoiman vuokraus on epätervettä, jos eri työvoimaa hankkivien yritysten toimittamat vuokratyöntekijät työskentelevät yrityksen normaalissa työssä sen vakinaisten työntekijöiden rinnalla ja saman työjohdon alaisena pidemmän ajan.

Vuokratyövoiman käytön periaatteet käsitellään YT-menettelyssä. Yhteistoimintalain 17 §:n 2 ja 3 momentti määrittelevät tämän yhteistoiminnan muodon.

Työnantajan harkitessa sopimusta vuokratyövoiman käytöstä, siitä tulee ilmoittaa niille henkilöstöryhmien edustajille, joiden edustamien työntekijöiden työhön vuokrattavien työntekijöiden työ vaikuttaisi. Henkilöstöryhmien edustajil-

le annettavasta ilmoituksesta tulee käydä ilmi vuokrattavien työntekijöiden määrä, heidän työtehtävänsä ja työkohteensa, sopimuksen kesto-aika sekä ajanjakso tai -jaksot, joi-na mainittua työvoimaa käytetään.

Saatuun edellä mainitun ilmoituksen asianomaisen henkilöstöryhmän edustajalla on oikeus viimeistään työnantajan ilmoitusta seuraavana toisena työpäivänä vaatia työnantajan harkitseman sopimuksen käsittelemistä yhteistoimintaneuvotte-luissa. Yhteistoimintaneuvottelut on käytävä viikon kuluessa vaatimuksen esittämisestä. Työnantaja ei saa yhteistoimintaneuvottelujen aikana tehdä käsiteltävää sopimusta vuokrattavien työntekijöiden käyttämisestä.

Edellä olevia neuvotteluja ei voi vaatia, jos tarkoituksena on teettää vuokrattavilla työntekijöillä työtä, jota yrityksen työntekijät eivät vakiintuneen käytännön mukaan suorita, tai jos kysymyksessä on sellainen lyhytaikainen ja kiireellinen työ taikka asennus-, korjaus- tai huoltotyö, jonka teettäminen yrityksen työntekijöillä ei ole mahdollista.

Työnantaja tai tämän edustaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää noudattamatta tai rikkoo, mitä edellä (Yhteistoimintalain 17 §:ssä on mainittu) on tuomittava yhteistoimintavelvoitteen rikkomises-

ta sakkoon (yhteistoimintalain 67 §).

Rakennusalan työehtosopimuksen osana olevassa ulkopuolisen työvoiman käyttöä koskevassa sopimuksessa yritykset on vapautettu yhteistoimintalain mukaisesta velvoitteesta silloin, kun vuokratyövoimaa on tarkoitus ottaa sopimuksen tarkoitamaan tilapäiseen, kiireelliseen tai erityisammattitaitoa tai -välineitä vaativaan työhön vähintään viikoksi mutta enintään kahdeksi kuukaudeksi.

Mikäli kyseessä ei ole UTS:n tarkoittama sopimuksen mukainen vuokratyön käyttö tai jos vuokratyöntekijät otetaan alle viikoksi tai yli kahdeksi kuukaudeksi, vuokratyövoiman käytöstä on aina tiedotettava henkilöstön edustajalle ennen vuokratyösopimuksen tekemistä ja annettava tälle mahdollisuus vaatia yhteistoimintaneuvotteluja. Mikäli sopimus on tehty ennen tiedottamista ja työntekijöiden edustajalle annettua mahdollisuutta vaatia asiasta yhteistoimintaneuvotteluja, työnantaja tai tämän edustaja on syyllistynyt rangaistavaan menettelyyn.

Vuokratyötä yritetään piilotella urakoiksi

Rakennusliiton ja Rakennusteollisuus RT:n yhteinen tulkinta on, että

ulkomaisen yrityksen Suomeen lähettämä työvoima, josta laskutetaan tuntilaskutusperusteella, on rinnastettava vuokratyövoimaan. Myös tällaisen työvoiman työmaalle tulo edellyttää ilmoitusta ja mahdollista yhteistoimintaneuvottelua.

Vuokratyön tekijöinä pidetään ulkomaisen yrityksen Suomeen lähettämiä työntekijöitä, joista laskutetaan tuntilaskutusperusteella. Tällaisesta tilanteesta on kyse silloin, kun ulkomaalainen työntekijä työskentelee suomalaisen tilaajan johdon ja valvonnan alaisena ja suomalainen tilaaja maksaa sopimuskumppanilleen vain työstä sovitun tuntihinnan. (Rakennusliitto ja Rakennusteollisuus RT, Opas ulkomaalaisten työskentelystä Suomessa)

Työnantaja ei voi välttää yhteistoimintalain mukaista ilmoitusta neuvotteluelvoitettaan naamioimalla vuokratyön käytön työurakaksi. Viime kädessä tällaisen tulkitapauksen ratkaisee oikeuslaitos ottaessaan kantaa siihen, onko työnantaja syyllistynyt yhteistoimintalain 17 §:n määräysten tahalliseen tai tuottamukseen rikkomiseen.

Merkillisen reilu.

Sulkaparin ostajalle 3 litran lasinpesuneste kaupan päälle!

Fixus-lasipesuneste
114-T3LFP

CHAMPION BOSCH Valeo

Halogen H1-kaukovalot

Ilman polttimoa. Halkaisija 223 mm. Referenssiluku 17,5. E-hyväksytyt.

	Tuotekoodi	Hinta
Kirkas 12 / 24 V	375-270000	31,00
Sininen 12 / 24 V	375-270500	35,00

SIM

Kuukauden Fixut!

LED-työvalo 5 x 3 W hajavalot 4"

- Jännitealue 10-30 V DC
- Teho 15 W
- Valovirta 1150 lumenia
- Väriämpötila 6000 K
- Mitat 110 x 135 x 41 mm

375-SM6151-H

29⁰⁰

LED-taskulamppu

Kirkas CREE Q3 LED. Valoteho 95 lumenia. Magneettinen kanta. Toimii 1 x AA paristolla (ei sis.).

966-11506

10⁹⁰

UUTUUS

Polkupyörän ladattava LED-etuvalo

Valoteho 500 lumenia. Mukana vilkkuvalo-toiminto, Li-ion -akku 7,4 V / 2000 mAh.

JY-8020

UUTUUS

49⁰⁰

Huippu-tehokas!

Koristekapseli-sarja Still

Koot: 13, 14, 15 ja 16"

Alkaen

11⁵⁰ /srj

929-ST13 - 16

Maan laajin varaosaketju!

Autojen varaosien, tarvikkeiden, lisävarusteiden, työkalujen ja autonhoitotuotteiden jakeluun ja asennukseen erikoistunut, itsenäisten yrittäjien Fixus-ketju on palveluksessasi kautta maan.

Kysy myös
Fixus-korjaamo-palveluja!

fixus.fi

Tarjoukset voimassa 31.10.2013 saakka tai niin kauan kuin erää riittää. Tuotevalikoima saattaa vaihdella myymälöittäin. Osa tuotteista vain toimitusmyyntinä.

Urakkatyökuntaa ehdotetaan laatupilotiksi

– Luotettava Laatutyömaa -leimassa on vaara, että yritykset käyttävät sitä perusteettomana markkinointikikkana, toimitsija Kari Lamberg arvioi.

Riitta Malve-Tamminen,
teksti ja kuvat

Rekisterissä piippasi usein vihreä, mutta välillä myös punainen, kun tarkistin työntekijöiden veronumeroita, kertoo NCC:n työnjohtaja **Sari Paukku** Luotettava laatutyömaa -palvelun pilotoinnista Kap Hornin kadun kerrostalotyömaalla Helsingissä.

Rakentamisen Laatu RALA ry:n uudessa arviointipalvelussa tärkeintä on harmaan talouden karsiminen. Laatunimike edellyttää, että urakointiketjussa on kunnossa paitsi veronumerot, myös tilaajavastuulain edellyttämät paperit ja rala-pätevydet eikä kukaan ole Rakennusliiton saarrossa.

Työmaalla tulee olla sähköinen kulunvalvonta, joka kertoo reaaliaikaisesti työtunneista ja keitä siellä työskentelee. Samoin seurataan työturvallisuutta ja rakentamisen jälkeä.

Kesällä valmistuneessa ensimmäisessä pilottikohteessa löytyi koko joukko puutteita, mutta ne pyrittiin saamaan kuntoon työmaan aikana. Lopputulos oli keskimääräistä parempi työmaa, arvioivat hankkeessa mukana olleet NCC, Helsingin kaupungin Asuntotuotantotoimisto ATT, Verohallinto ja Rakennusliitto. NCC toimi kohteen pääurakoitsijana ja ATT rakennuttajana.

– Harmaan talouden torjunta lähtee osapuolten asenteista ja sitoutumisesta, kertoo Ralan toiminnanjohtaja **Tuula Råman** pilotin opeuksesta.

– Eettisesti kestävä rakentaminen on ATT:lle tärkeää. Pyrimme esimerkiksi rajoittamaan urakoiden ketjutusta kahteen sukupolveen, jos se on mahdollista huomioiden erikoistyöt, ATT:n rakennuttamisjohtaja **Risto Mykkänen** kertoo.

Kap Hornin kadun ketjut olivat kuitenkin pitempiä, mutta arviointi lisäsi Mykkäsen mukaan niiden lä-

pinäkyvyyttä.

Luotettava laatutyömaa-palvelua pilotoidaan myös Espoon Asuntojen, Senaattikiinteistöjen, YIT:n ja Hartelan rakennustyömailla.

Leimaaminen ei aina onnistunut

– Pilotin ansiosta asioihin puuttuminen oli helpompaa, Paukku arvioi.

– Kaikkien veronumeroiden saamisessa rekisteriin tehtiin paljon töitä. Autoimme siinä urakoitsijoita, mutta jatkossa heidän tulee hoitaa veronumerot kuntoon ennen töiden alkamista.

Osalla aliurakoitsijoilla oli rikeitä myös työnantajan lakisäätöissä velvoitteissa.

– Työntekijöitä jouduttiin lähettämään kotiin, kunnes asianmukaiset paperit oli toimitettu. Yhtään urakoitsijaa ei kuitenkaan vaihdettu sen takia, vaan töiden aloitusta viivyteltiin niin kauan.

Monille työntekijöille Kap Hornin katu oli ensimmäinen kokemus sähköisestä kulunvalvonnasta.

– NCC:n omat työntekijät leimasivat korttinsa sataprosenttista. Aliurakoitsijoiden väki unohti sen toisinaan työpäivän päättyessä, vaikka siitä huomautettiin.

Myös lyhyellä aikataululla tulleilla vuokratyöntekijöillä leimaaminen jäi väliin, koska heille ei ehditty saamaan kulkulupakortteja. Paukku odottaa kehitteillä olevan, kaikille työmaille soveltuvan yhden kortin helpottavan vastaavia tilanteita.

Hyviä periaatteita oli vaikea valvoa

Rakennusliiton toimitsijalle **Kari Lambergille** jäi ulosleimaamisen unohtuksista epäily. Hän on mukana Luotettava laatutyömaa -hankkeessa ja tarkisti Kap Hornin kadun työmaan.

Kap Hornin kadun laatutyömaa oli NCC:n kirvesmiehelle Mikko Hutukalle mieleinen, koska kohde oli vaativa puu- ja betonielementtien yhdistämisen takia.

ATT:n ja NCC:n toisessa kerrostalokohteessa, joka kohoo kesällä valmistuneen Luotettava Laatutyömaa -pilottitalon viereen samassa korttelissa, ei käytetä kulunvalvontaa.

– Tehtiinkö niissä tapauksissa enemmän työtunteja kuin mitä ilmoitettiin ja miten niistä maksettiin?

Viikonloppuna tehdyt työt huolestuttivat myös Lambergia, koska pääurakoitsijan mestarin paikalla olemisen tuntui olevan hankalaa.

– Aliurakoitsijan esimies ei riitä aina takaamaan, että työ tehdään turvallisesti ja tunnit leimataan oikein.

Erään aliurakoitsijan työntekijät ilmoittivat liiton edustajille työehtosopimusta pienemmistä palkoista.

– Kun sitä lähdettiin selvittämään, kävi kuten monesti näissä tapauksissa. Työnantaja osoitti loppujen lopuksi, että palkka on maksettu oikein. Emme voineet selvittää asiaa enempää eikä saartoon ryhdytty.

Eräät hankkeen osapuolet tosin odottivat virheellisesti Rakennusliiton tarkistavan kaikki palkat. Lambergin mukaan rakennustyömaiden tiedonantovelvollisuus tulee helpottamaan sitä jossain määrin ensi vuodesta lähtien.

– Vaikka hankkeessa on hyvät periaatteet, käytännössä niiden valvominen osoittautui vaikeaksi. Luotettava laatutyömaa -leimas-

sa on vaara, että yritykset käyttävät sitä perusteettomana markkinointikikkana.

Mihin omalla porukalla pääsee?

Paukku uskoo, että Kap Hornin kadulla rakentamisen jälki osoittautuu myös ajan kanssa tavallista paremmaksi.

– Tärkein laatuun vaikuttava tekijä oli avoin yhteistyö ATT:n valvojan kanssa. Panostin myös laatupapereiden selvittämiseen ulkomaalaisille työntekijöille kuten virolaisille laatoittajille, jotka eivät osanneet lähes lainkaan puhua suomea.

Työmaan työsuojeluvaltuutettu, kirvesmies **Mikko Hutukka** NCC:ltä arvelee, että lopputulos olisi saattanut olla vielä parempaa, jos tiukka rakentamisaika ei olisi aiheuttanut kiirettä.

– Mutta työmaan henki oli hyvä eikä omille työntekijöille, joita oli suhteellisen paljon, tapahtunut yhtään tapaturmaa. Aliurakoitsijoiden työturvallisuudessa oli jonkin verran puutteita, mutta niihin puututtiin.

Lamberg kaipaa myös sellaista pilottiprojektia, jossa rakennus-

– Eikö jokaisen työmaan tulisi olla luotettava ja rakentamisen aina hyvää, kysyy NCC:n kirvesmies ja työsuojeluvaltuutettu Mikko Hutukka, joka työskenteli Luotettava Laatutyömaa -pilottikohteessa Jätkäsaarella.
– Toivottavasti Luotettava Laatutyömaa-nimike ei anna muille lupaa olla huonompia, Hutukka mieltii.

yritys näyttäisi, mihin päästään yrityksen omalla porukalla. Sitä voisi verrata pitkiin aliurakointiketjuihin perustuviin pilotteihin.

– Urakkatyökunta tekisi esimerkiksi perustukset, rungon ja ve-

sikaton. Työkunnan urakointi on niin rutinoitunutta ja jälki on hyvää. Toisena voisi kokeilla hanketta, jossa rakennettaisiin vakituisten, luotettavien aliurakoitsijoiden voimin.

Kouluttautumalla VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

Luottamusmiehet

04.-06.11. jatkokurssi, osa 1, Tampere.

02.-04.12. osa 2

09.-13.12. peruskurssi, Siikaranta

Työsuojeluvaltuutetut

04.-08.11. peruskurssi, Siikaranta

26.-28.11. peruskurssi 3 pv, Härmä

Yhteismieskoulutus

28.-29.10. Pori

14.-15.11. Hämeenlinna

Alueiden iltapäivän luottamushenkilö- ja ammattialakohtaiset koulutukset löydät kotisivujen kalenterista.

www.rakennusliitto.fi

Ilmoittautumiset viimeistään 3 viikkoa ennen kurssia skannattuna ay-koulutushakemuksella: koulutus@rakennusliitto.fi
tai: RL/koulutus, PL 307, 00531 Helsinki

WINTER SUPER HEROES

JALAS® 3318 Drylock

JALAS® 1808 Ice Track

JALAS® 3978 Offroad +

Kolme JALAS®-supersankaria on valmiina voittamaan talven. JALAS® 1808 Ice Track – lämmin, innovatiivinen superkenkä, joka todella toimii. Soveltuu äärimmäisiin olosuhteisiin. Lisäksi kaksi huippuosittua kumppania: JALAS® 3318 Drylock, joka on varustettu vedenpitävällä kalvorakenteella. JALAS® 3978 Offroad+ on lämminvuorillinen klassikko. Kaikissa malleissa on kuumuutta kestävä ja hyvän pidon varmistava nitrilikumi ulkopohja. Palelevat jalat? Ei huolta!

by ejendals

www.ejendals.com

Hinta- ja jälleenmyyjätiedot saat ottamalla yhteyttä Ejendals Suomi Oy:n sähköpostiosoitteeseen: myynti@ejendals.com

STYL

Aarne Halkola ja Huseen Omer tarkastelevat tuoreita suunnitelmia Ipadilla.

Ipad pyörii konkarinkin kädessä

Skanskan työmaalla elementtinokka tarkistaa piirustukset tietomallista.

Johanna Hellsten

Skanska rakentaa Oulunkylään uutta asuunkorttelia, jonka ensimmäinen yhtiö As. Oy Helsingin Esmeralda valmistui huhtikuussa 2013. Parhailtaan on rakenteilla As. Oy Helsingin Tirlittan, johon valmistuu yhteensä 64 omistusasuntoa keväällä 2014. Työmaasta tekee poikkeuksellisen se, että siellä 3D-tietomalli on tuotu myös ihan tavallisten työntekijöiden käyttöön. Malli pyörii Ipad-taulutietokoneella.

Tietomallista on erityistä hyötyä elementtiasennuksessa. Sähköisestä mallista katsotaan

muun maussa korkomaailmaa, elementtien mita- ja painotietoja ja elementtien numeroita.

Elementtiporukka säilyttää Ipadia asennuskontissaan. Sitä katsotaan silloin kun on tarvis, ei raahata jatkuvasti mukana.

– Nyt sitä toivoo, että 3D-malli olisi käytössä jo työmaan alusta lähtien. Sillä saisi heti kokonaiskuvan siitä, mitä ollaan rakentamassa, työmaan elementtinokka, mittakirvesmies **Aarne Halkola** kertoo.

Kaikien aikaa ajan tasalla

– Tässä kohteessa paperiset suunnitelmat ovat tulleet koko ajan jäljessä ja välillä muutoksia puuttuu paperista tai esimerkiksi elementtitunnukset ovat niissä väärin. Sähköinen versio on ollut koko ajan ajan tasalla, Halkola sanoo.

Halkola kertoo todenneensa systeemin hyväksi.

– Minä olen tykännyt tästä. Se on säästänyt monenlaiselta juoksulta paperien perässä.

Halkola kehuu, että mallia oli helppo oppia pyörittelemään Ipadilla.

– Jos on kosketusnäyttöistä älypuhelin-ta ikinä käyttänyt, tämä on helppo oppia. Minäkin, vanha mies, osaan käyttää. Otin koneen viikonlopuksi kotiin ja harjoittelin siellä, Halkola sanoo.

Työmaalla tietomallista on käytössä yksinkertaisempi muoto, joka ei sisällä kaikkea koko mallin tietoa. Lisäksi leikkaustyökalulla pystyy poistamaan mallista kerroksia, kun haluaa tarkastella vaikka kolmoskerroksen korkomaailmaa helpommin.

– Siitä löytyy kuitenkin hakemalla kaikki mahdollinen tieto, mitä me tarvitsemme. Se, mitä vielä toivoisi malliin, olisi se, että siitä pystyisi suoraan mittaamaan vaikka väliseinien paikkoja.

Skanskan pääluottamusmies Taisto Peipon mielestä sähköisten suunnitelmien selailu työmaalla on tulevaisuuden juttu.

Sitä ei kuitenkaan pysty tekemään mallista luotettavasti, Halkola toteaa.

Koko nelihenkinen elementtiporukka on ollut kiinnostunut tietomallin käytöstä.

– Rakennusta on hyvä katsoa kolmiulotteisena. Tämä toimisi kyllä muillakin työmailla, Skanskan maahanmuuttajille suunnatusta oppisopimuskoulutuksesta valmistunut **Huseen Omer** sanoo.

Skanskan pääluottamusmies **Taisto Peippo** kertoo, että Skanskalla on parikin työmaata, jossa tuotemalli on työntekijöiden käytössä.

– Kyllähän tällainen on tulevaisuutta, se on selvä. Ei se paperien pyörittely kivaa ole, Peippo toteaa.

Mikä tuotemalli?

Rakennuksen tietomalli on rakennuksen ja rakennusprosessin koko elinkaaren aikaisen tietojen kokonaisuus digitaalisessa muodossa.

Tietomalliin liittyy myös rakennuksen geometrian määrittäminen ja esittäminen kolmiulotteisesti.

Tietomallin käytöstä on monenlaisia etuja kuten esimerkiksi se, että kaikilla rakennushankkeen osapuolilla on käytössään sama, ajantasainen tieto, tietomallissa pystytään tekemään erilaisia törmäystarkasteluja esimerkiksi putki- ja hormisuunnitelmien osalta ja kolmiulotteinen, todellisuutta vastaava kuvaus helpottaa hahmottamaan kohdetta visuaalisesti.

Moilaset tukevasti maan kamaralla. Esko (vas.) on ajellut maasta käsin puoli vuotta, Eero on seurannut esimerkkiä valmistuttuaan Forssan Faktiasta torninosturinkuljettajaksi viime joulun alla. – Valuja käyn ajamassa kopista, Eero Moilanen kertoo.

Torninosturikuski ajelee mielummin maasta käsin

– Ei taida muita Kainuussa olla samanlaisia, nosturinkuljettaja Esko Moilanen arvelee.

Seppo Korhonen, teksti ja kuvat

RPK Rakennus Kempainen Oy:n torninosturinkuljettaja **Esko Moilanen** ei tee työtään ylälmoissa, vajaan 40 metrin korkeudella maan pinnasta, vaan mieluummin maan pinnalla.

Hän on tehnyt nostoja maasta käsin puoli vuotta.

– Ajelen mieluummin täältä kuin istun ahtaassa kopissa. Siellä ei ole mukavaa istua, jos aurinko lämmittää eikä päivän aikana ole yhtään nostoa. Istuinkaan ei ole kovin ergonominen. Sitä paitsi maan pinnalla saa samalla liikuntaa, ei tarvitse istua kyynärpäät kupeissa kiinni,

Moilanen kertoo.

– Tietääkseni Kainuussa ei taida olla muita kuskeja, jotka ajaisivat nosturia niin kuin minä, hän pohtii.

Pitkän uran tehnyt Moilanen on ajanut maasta käsin aiemminkin. Näin kävi takavuosina Sotkamossa, jossa hän käytteli kauko-ohjainta maan pinnalla parin kerrostalon työmaalla.

– Nosturin koppi oli niin hoimeinen, että katsastusmies pani sen käyttökieltoon, Moilanen kertoo syyksi.

Tapa leviää

Jutuntekohetkellä Esko Moilanen oli Puolangan terveyskeskuksen uudisrakennuksen työmaalla. Viereissä seisoi Potainin 38 metriä korkea nosturi, jota Moilanen käyttele tottuneesti. Hieman kauempana työmaan toisella laidalla oli Betoxin 28-metrinen nosturi, jota käyt-

ti Moilasan oppipoika, joulun alla Forssan Faktiasta torninosturinkuljettajaksi valmistunut **Eero Moilanen**.

Maasta käsin ohjastamisesta näyttää Kainuussa näyttää vähitellen tulevan maakunnan tapa, sillä nuorempi Moilanenkin ajaa Betoxin nosturia maasta käsin.

– Hyvin tämä sujuu, hän kertoo.

Eero Moilanen ei seiso koko aikaa maan pinnalla, vaan hyppää välillä puikkoihin koppiinkin.

– Nousen sinne silloin, kun tehdään valuja, hän kertoo.

Betoxin nosturi poikkeaa Potainista edukseen siinä, että sen koppi on nosturin kyljessä eikä rungon sisällä. Kopista on myös hyvä näkyvyys, minkä lisäksi siinä on ilmastointi. Molemmat nosturit ovat vuosimallia 1978.

Moilasan mukaan nosturit ovat iästään huolimatta hyvässä kunnossa ja katsastuksen läpäisseitä.

”Perstuntuma puuttuu”

Esko Moilasan tyyli ei hänen tietääksään ole kovin yleinen muualakaan Suomessa. Sen sijaan maasta käsin nostellaan Ruotsissa ja muualta Euroopassa.

Miten ajaminen eroaa koppi-työskentelystä?

– Ei muuten kuin että vipujen kääntelyyn tulee pieni viive. Ja perstuntuma puuttuu, kun ei ole kopissa ohjaamassa, Moilanen kertoo.

Varsinkin alussa työskentelyssä oli pientä epävarmuutta.

– Tahtoi tulla niitä ei kun -liikkeitä. Piti tarkkaan miettiä, minne päin pitää kääntää, Esko Moilanen muistelee hymy huulillaan.

”Tuohon pitää päästä”

Esko Moilanen on touhunnut rakennusalalla 38 vuotta, joista 37 on mennyt nosturitoissa.

– Menin rakennukselle ja seura-

Esko Moilanen on ollut torninosturinkuljettajana 37 vuotta. Nostoja on riittänyt yhtä puolen vuoden työttömyysjaksoa lukuun ottamatta.

Valumuotti oikealle paikalleen. Esko Moilanen nostaa taakkoja mieluummin maasta käsin kuin ahtaassa ja tukalassa kopissa 38 metrin korkeudessa. – Tässä saa myös liikuntaa, hän kertoo.

sin vanhemman torninosturikuskin työskentelyä ja ajattelin, että tuohon ammattiin pitää päästä, hän kertoo.

Ajatus kirkastui muinaisen Kajaani-yhtiön työntekijöiden talojen työmaalla 1970-luvulla. Haave toteutui torninosturikuljettajan kursilla 1975–1976.

Tämän jälkeen Esko Moilanen aloitti uransa ajajana nosturilla opiskelija-asuntojen työmaalla. Hän laskee olleensa kaikkiaan seitsemässä rakennusfirmassa, muun muassa sotkamolaisessa Kairake Oy:ssä, jossa Moilanen oli vuodesta 1986 vuonna 1994 tulleeeseen konkurssiin asti.

RPK Rakennus Kemppaisella Moilanen on ollut kolme vuotta. Töitä on ollut hyvin, tiukoista ajoista huolimatta.

”Hissi otettiin pois Suomessa”

Esko Moilanen on muiden torninosturikuljettajien tavoin manannut pitkään sitä, että Suomessa ei nostureihin saada hissiä millään ilveellä, vaikka ongelma on rakennusala la tuttu.

Moilasan ja kollegoiden katseet kääntyvät jälleen Ruotsiin, jossa hissit ovat olleet pakollisia jo pitkään. Suomen surkea tilanne johtuu siitä, että täällä hissien käyttöön yritetään suostutella asetuksella, ei pakottavan lain voimalla kuten Ruotsissa.

Niinpä rakennusfirmoja eivät

hissit kiinnosta. Moilanen kertoo tutusta rovaniemeläisestä torninosturikuljettajasta, joka oli joutunut taannoin seuraamaan erikoista näytelmää.

– Kaveri oli ajamassa Skanskan konetta Ruotsissa ja siinä oli hissi. Sama kone tuotiin sitten Suomen puolelle ja täällä siitä otettiin hissi pois, Moilanen selvittää käsittämättömän ja järjettömän näytelmän juonta.

– Meillä otetaan paljon mallia Ruotsista mutta ei kaikissa asioissa, hän naurahtaa.

Koulutus ei kiinnostanut

Eläkeikää lähestyvä Esko Moilanen harmittelee, että torninosturikuljettajan työ ei tahdo kiinnostaa kaikkia nuoria. Terveyskeskuksen työmaalle tullut Eero Moilanen, joka ei ole Eskolle sukua, on tässä suhteessa iloinen yllätys.

Alan luulisi kiinnostavan, sillä ansiot eivät ole huonot eli mitä korkeammalla olet, sitä paremmat likat.

– Tämähän on parhaiten palkattu työ rakennusosalalla, Moilanen huomauttaa.

Kiinnostuksen puutteesta kertoo kuvaavasti parin vuoden takainen koulutusepisodi. Forssan Faktian lisäksi torninosturikuljettajia oli tarkoitus alkaa kouluttaa Oulun aikuiskoulutuskeskuksessa.

Koulutusajatuksen taustalla oli Pyhäjoen ydinvoimalan rakentaminen, joka vaatii useamman kuin yhden torninosturin kuljettajineen.

Puuha kariutui siihen, että kursseille ei löytynyt tulijoita.

– Vain yksi kaveri, **Rönkön Tommi** Kajaanista, ilmoittautui kursseille, Esko Moilanen kertoo tuttavansa kohdalosta.

– Niin että ei tämä ole kovin hieno ala, hän huokaisee.

Mikä on Dustcontrol?

Uusi! DC AirCube 2000

Tunnetko nimen Dustcontrol? Onnea!

Se tarkoittaa, että olet ammattilainen, joka asettaa korkeat vaatimukset laitteelleen. Dustcontrol yhtiöissä olemme tehneet työtä ilmanpuhtauden kanssa yli **40 vuotta** ja tiedämme kaiken pölystä. Siksi kaikki ilmanpuhdistimme on varustettu **HEPA H13 suodattimilla**, jotka suodattavat kaikkiin pienimmätkin ja vaarallisimmatkin hiukkaset. Huolehdi keuhkoitasi - valitse ilmanpuhdistin, jonka valmistaa Dustcontrol.

Lue enemmän www.dustcontrol.fi ja www.dustsuckers.fi

Siirrettävä raudoittamo
RautaJussi
 Katso video: www.youtube.com

Roni Ojanperä on Uutelan Pertillä kaverina katonlaitossa.

Inarissa rakentajien leipä löytyy pieniltä työmailta

Inarista löytyi kannatusta taulukkopalkkojen korottamiselle.

Jukka Nissinen

Saariselän panimon laajennus on ollut kirvesmies **Pertti Uutelalle** yksi hauskeimmista työmailta.

– Panimon terassilla alkaa iloinen puheensorina puolilta päivin ja sitä jatkuu aina neljään asti, kun lähdemme töistä. Monenlaista kommenttia on tullut, mutta ei yhtään negatiivista, Uutela on tyytyväinen poikkeavaan taustahälyyn.

Rakennusliike Rekonen Oy urakoi panimolle varastotilaa, uutta toimistoa ja isompia panimotiloja. Jatkossa iloisen puheensorinan lomassa turistit voivat seurata lasiseinän läpi kuinka seuraava satsi valmistuu janoisia varten.

– Kävimme tekemässä kesäkuussa pohjat ja elokuussa olemme jatkaneet töitä, työmaan kymppinä toimiva Uutela kertoo.

Näillä näkymin töitä panimolla riittää puolelle tusinalle tekijälle

Pyöräkoneesta huolimatta lapiomiehellekin riittää santaa siirrettäväksi.

Matti Kivelän (vas.) ja Jarmo Haapasaaren kahden hengen chalet-hotellin työmaaporukasta 50 prosenttia on paikkakuntalaisia.

loka-marraskuuhun asti. Tämä työmaa on tullut Uutelallekin sopivaan saumaan.

– Minut lomautettiin viime vuonna 20. joulukuuta ja vasta kesäkuun alussa työt alkoivat uudelleen. Tämä oli ensimmäinen pitkä lomautus aikoihin, Uutela toteaa.

Tällä hetkellä työllisyystilanne näyttää hieman valoisammalta. Rekonen on saanut pieniä urakoita, jotka pitävät ydinporukan työn syrjässä kiinni. Uutela on ollut Rekosella vuodesta 2001 lähtien melko vakituisesti, vain pariin kertaan on joutunut käymään mutkan toisilla työnantajilla.

– Toissa keväänä olin Rakennusliitolla Nangussa mökkiremonttia tekemässä, Uutela sanoo.

Uutela on tyytyväinen Rakennusliiton hallituksen päätöksestä lähteä neuvottelemaan omaa tessiä tupovirityksen sijaan.

– Kuulin uutisista, että keskipalkkaiset työt ovat vähentyneet ja samaan aikaan korkea- ja matalapalkkaiset työt ovat lisääntyneet. Se kertoo tuloerojen kasvusta, Uutela muistuttaa.

Pertti Uutela kävi toissa keväänä remonteeraamassa Rakennusliiton Nangun majaa.

Uutela ei usko helppoihin tesneuvotteluihin. Työnantajapuoli ei ole valmis korottamaan palkkoja edes kasvaneiden elinkustannusten peittämiseksi.

Rekosella nuoremmat työntekijät ovat taulukkopalkoilla ja vanhemmat ammattimiehet sopimuspalkoilla töissä. Uutela on tyytyväinen firman matkakustannusten hoitoon, kilometrikorvaukset tulevat ilman erillisiä neuvotteluja.

– Työterveydenhuolto on meillä todella hyvällä mallilla. Kesällä, kun työt näyttivät loppuvan, työterveystarkastukset aikaistettiin syksyltä, jotta ne ehdittiin tehdä ennen lomautuksia, Uutela kehaisee.

Lama saapuu pohjoiseen viiveellä

Jos Saariselän panimon työmaan katolta oli komeat näkymät, ei Rakennus-Sompio Oy:n urakoimalta chalet-hotellin perustuksilta Inarin kirkonkylällä aukeava maisema Juutuanvuonolle häviä lainkaan Saariselälle.

– Tähän tulee 20 kahden hengen saunallista huoneistoa. Tässä aika kuluu, kun ikkunasta tuijottelee, mittakirvesmies **Matti Kivelä** tunnelmoi.

Kivelä heiluttelee lapiota kahden pekkaan työmaan yhteismies **Jarmo Haapasaaren** kanssa.

– Maaliskuun alkuun asti tässä on töitä luvassa. Heikolta näyttää rakennustyömiesten työllisyystilanne talvea vasten, Haapasaari uskoo.

Haapasaaren mielestä euroalueen talouden koheneminen tuntuu vasta pitkän viipeen jälkeen Inarin korkeudella.

– Kun viimeksi Etelä-Suomessa rakennusalalla alkoi lama, meillä täällä vielä riitti töitä. Siinä on suunnilleen vuoden viive.

Haapasaari kannattaa palkan korotusten kohdentamista taulukoihin.

– Näissä pienkohteissa tehdään harvoin urakkaa. Kirjapalkka on se, mistä kannattaisi neuvotella, kuten viime tesseissä on pyritty tekemään.

Hinnat alkaen 25 €/hlö/vrk

Ma-Pe
-paketti 4 vrk

hinnat voimassa
vko 3-7, 9-25 ja 32-51

Lomahuvi 4:lle 496 €
Lomahuvi 6:lle 600 €

Etsithkö majoitusta
työntekijöillesi
Kuopiossa?

Matkailukeskus Rauhalahdi

Rauhankatu 3, 70700 Kuopio
Puh 017 473 000,
Faksi 017 473 099
rauhalahdi@kuopio.fi
www.visitrauhalahdi.fi

Matkailukeskus Rauhalahden lomahuvi 4 ja 6 henkilölle tarjoavat oivallisen majoitusvaihtoehdon työporukoille. Huviloissa on 2-3 makuuhuonetta, tupakeittiö ja saunasasto. Kuopion keskustaan on matkaa 6 km ja alueelta löytyy monipuoliset palvelut. Rauhalahteen on helppo tulla!

Kysy tarjous myös pitkistä varauksista!

ENSIMMÄINEN
ASKEL

YHTEISTÄ AIKAA
PERHEEN KANSSA?

TUTUSTU JA HAE
JAKSOLLE
WWW.PHT.FI

PHT
PALKANSAAJIEN
HYVINVOINTI JA
TERVEYS RY

Ensimmäinen askel on koko perheen hyvinvointijakso, jolla pääset matkalle kohti terveellisempiä elämäntapoja! PHT tarjoaa elämyksiä, onnistumisen iloa ja hyvää oloa ympäri Suomen.

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

PHT ry, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

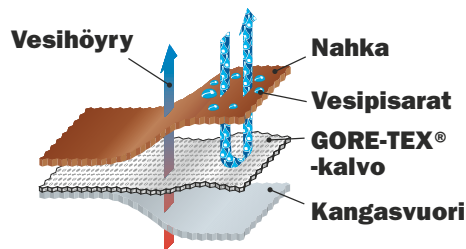

Sievi GT Roller+ S3
 43-52821-312-08M
 36-38 EN ISO 20345: S3
 43-52821-313-08M
 39-47 EN ISO 20345: S3

Sievi GORE-TEX® Performance Comfort – mukavuutta kosteisiin olosuhteisiin

GORE-TEX®-vuori on edelleen markkinoilla ainutlaatuinen vuorimateriaali, joka antaa jalan hengittää, mutta pitää samalla kosteuden jalkineen ulkopuolella. Sievi GORE-TEX® Performance Comfort -jalkineet sopivat erityisen hyvin vaihteleviin, kosteisiin olosuhteisiin.

GT 2 S2
 45-52834-142-82M
 35-39 EN ISO 20345: S2

GT 2 XL S2
 47-52834-103-82M
 39-47 EN ISO 20345: S2

GT 7 S3
 45-52851-342-71M
 36-38 EN ISO 20345: S3

GT 7 XL S3
 47-52851-303-71M
 39-48 EN ISO 20345: S3

www.sievi.com

Pohjois-Euroopan johtava turva- ja ammattijalkinevalmistaja • Sievin Jalkine Oy • Korhosenkatu 24, 85310 Sievi As. • Puh. (08) 488 11
 Fax (08) 488 1200 • E-mail: info@sievi.com

Miten sairastuminen siirtää vuosilomaa?

Jos sairastut lomalla, pyydä heti työnantajalta, että loma siirretään uuden lain mukaisesti. Jos tämä ei onnistu, ota yhteyttä liiton toimistoon.

EU:n työaikadirektiivin mukaan työntekijöille on taattava oikeus neljän viikon palkalliseen vuosilomaan. Kuten direktiivien kohdalla aina, jäsenvaltioiden tulee lainsäädäntönsä ja työehtosopimusten kautta vastata vaatimukseen.

Joskus hedelmä kasvaa kaukana. Espanjassa huomattiin, että sikäläinen laki työntekijöiden asemasta saattaa olla ristiriidassa direktiivin kanssa. Lain mukaan lomat paloivat aina yrityksissä ennalta vahvistetun lomaluettelon mukaisesti. Loma keskeytyi ainoastaan lastensaantiin.

Suurmyymäläalan työntekijäliitto nosti oikeusjutun. Kanteessa vedottiin direktiiviin ja väitettiin, että lomanaikainen työkyvyttömyys ei voinut syödä lomaa ja varsinainen loma piti saada pitää myöhemmin. Juttu eteni EU-tuomioistuimeen.

EU-tuomioistuin katsoi, että vuosiloman tarkoitus on lepo. Sairausloman juju puolestaan on työkyvyttömyyteen johtaneesta sairastumisesta toipuminen. Ovat eri asioita. Siksi myös direktiivin vastaista on sellainen jäsenmaiden oma sääntely, jonka mukaan ansaitut lomat menetetään, vaikka lepo ja vapaa-ajanvietto jäävät sairastumisen vuoksi pelkäksi haaveeksi. Työntekijäliitto voitti juttunsa.

Pykälä uusiksi myös Suomessa

Tapaus toi vuosilomalain telakalle Suomessa. Laissa on ollut pykälä seitsemän päivän karenssistä, jonka aikana loma on kulunut mahdollisesta sairastumisesta huolimatta. Se piti laittaa nyt luiskalle. Itse asiassa vuosilomalaki kinaa vähän muutenkin direktiivin kanssa, mutta kakkua syödään eurooppalainen oikeustapaus kerrallaan.

Eduskunta kävi vilkasta keskustelua siitä, pitkö karenssi poistaa koko loman, lakisäätöisen lo-

man vai ainoastaan neljän viikon loman osalta. Kun päädyttiin ”lakisäätöiseen” osaan lomaa, voi otaksua, että juristikollegat saavat eräitkin lasuja asian tiimoilta vielä kirjoittaa.

Hallituksen esityksen mukaan mahdollisesti 200 miljoonan vuosilaskua työnantajille tarkoittavan pykälän piti tulla voimaan huhtikuussa. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan ehdotuksen mukaisesti voimaantuloa kuitenkin siirrettiin sattuvasti vielä itse lomakauden yli, jotta työpaikoilla ehdittäisiin ”kehittää” järjestelmiä, käytäntöjä ja ohjeita. Homman pitäisi kai nyt pelittää?

Käytännön malli on vielä hakusessa

Lokakuun alusta lukien vuosilomalain uusi 25§ kuuluu seuraavasti:

”Työkyvyttömyys lakisäätöisen vuosiloman alkaessa ja aikana

Jos työntekijä on vuosilomansa tai sen osan alkaessa tai aikana synnytyksen, sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvytön, loma on työntekijän pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Työntekijällä on pyynnöstään oikeus loman tai sen osan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön.

Työntekijän on työnantajan pyynnöstä esitettävä luotettava selvitys työkyvyttömyydestään.”

Vuosiloma on siis pyynnöstä siirrettävä myöhempään ajankohtaan ensimmäisestä sairauspäivästä alkaen. Ydin on yksinkertainen. Mutta fyrkasta puhuttaessa ydinkin aina pilkotaan.

Keskusjärjestöt SAK ja EK ovat todenneet, että työpaikoilla pitäisi sairauslomaa koskevien tes-määräysten lisäksi sopia erikseen menettelyistä. Keneltä siirtoa pyydetään? Luotettavat selvitykset esimerkiksi ulkomaanlomalta? Kustannukset? Työntekijöiden yhdenvertaisuus?

Pelkkä oma ilmoitus tai lääkärintodistuksen toimittaminen ei loman siirtämiseksi riitä, vaikka se olisi työpaikan normaali saikkukäytäntö. Siirtopyyntö kun edellyttää vielä työnantajan hyväksynnän. Jos pyyntö evätään, jatkuu loma alkupe räisen suunnitelman mukaisesti ja asiaa perkillään ehkä myöhemmin.

EK:n ohjeistus lupaa riitelyä

EK:n ohjeistus edustaa kireää linjaa: ”Työkyvyttömyyttä (=loman siirto-oikeutta) harkittaessa olennaista on työntekijän työtehtävät ja se, mihin tehtäviin hänet voitaisiin työ sopimuksen puitteissa osoittaa”. Tällä haetaan siirron esteeksi korvaavaa työtä, jonka käyttöä Rakennusliitto ei hyväksy. Nähtäväksi jää sujuvatko lomansiirrot villissä kentässä tai vaikkapa monialayrityksissä ilman kitkaa.

Kun työkyvyttömyys on todettu ja siirto myönnetty, jatkuu loma sairauspäivien päätyttyä alkuperäisen aikataulun mukaan. Lohtua pakkaan jäävän vapaan ohella on vähän siitäkkin, että sairausloman ajalta kertyy lomakorvausta.

Siirtyvä loma on annettava vielä lomakauden aikana ja talviloma vastaavasti ennen seuraavan lomakauden alkua. Jos tämä ei ole mahdollista, voidaan loma antaa saman kalenterivuoden ja talviloma seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä. Jos sekään ei ole mahdollista, suoritetaan loma rahana.

Joku miettii jo kiusallaan, että loman suorittaminen rahana lienee direktiivin vastaista.

Jyrki Ojanen
vastaava lakimies

Miniduunilla ei itseään elätä

Saksan mallin pimeä puoli on huonopalkkainen työ, johon jää jumiin.

Johanna Hellsten, Berliini, Saksa

Minityö eli minijob. Se on Saksassa nimitys työlle, josta saa tienata verottomana enimmillään 450 euroa kuukaudessa. Miniduuni on työnteon muoto, joka syntyi, kun Saksassa tehtiin 2000-luvulla isoja muutoksia sosiaali- ja työttömyysturvaan. Minitöille tyypillistä on, että yhdellä sellaisella ei pysty elättämään itseään, vaan ihminen on riippuvainen tulonsiirroista tai sitten minityöpaikkoja on oltava kaksi.

– Noin 20 prosenttia työssäkävivistä tienaa Saksassa vähemmän kuin 9,11 euroa tunnilta. Minityötä tekevistä 80 prosenttia tienaa vähemmän kuin yhdeksän euroa tunnilta. Matalapalkkatyön määrä on

edelleen kasvussa, Der Deutsche Gewerkschaftsbund eli DGB:n viestintäpäällikkö **Klaus Harbers** kertoo.

DGB on Saksan ammattiliittojen keskusjärjestö, joka kampanjoi tällä hetkellä näyttävästi 8,50 euron minimipalkan puolesta, sillä minityöntekijöissä on sellaisiakin, joiden tuntipalkka jää jopa viiden euron alle. IZA:n (Institute for the Study of Labor) tutkimuksen mukaan ainoastaan minityötä tekevillä tuntipalkka on keskimäärin 5–10 euron välillä, 20 prosentilla alle viisi euroa.

Saksassa on tällä hetkellä noin seitsemän miljoonaa minityöksi laskettavaa työtä. Niistä pääosa on ravintola- ja majoitusalailla sekä vähittäiskaupassa. Ylivoimaisesti suurin osa minityöntekijöistä on naisia.

Klaus Harbersin mukaan Saksaan olisi saatava yleinen minimipalkka, jotta nekin alat joilla ei ole vahvoja työehtosopimuksia, saataisiin maksamaan työntekijöille edes elämiseen jotenkin riittävää palkkaa.

Ammattiliittojen keskusjärjestö DGB pyrki kampanjoimaan liittovaltiovaalien alla näyttävästi reilun työelämän puolesta.

Saksan työttömyysluvut ovat alhaiset ja talous porskuttaa paremmin kuin muualla Euroopassa. kaikki eivät kuitenkaan pääse jaolle yhteisestä hyvästä.

Taustalla muutokset sosiaaliturvassa

Minitöiden käsite syntyi 2000-luvulla liittokansleri Gerhard Schröderin Agenda 2010 -työllisyysohjelman seurauksena. Tuolloin työttömyysavustus ja sosiaaliavustus yhdistettiin työkykyisillä työttömyysrahaksi (Arbeitlosengeld II, ALG II), joka jäi tasoltaan osaksi sosiaaliavustusta alhaisemmaksi. Jotta ihminen on oikeutettu ALG II -avustukseen, on hänen oltava valmis ottamaan vastaan käytännössä mitä tahansa työtä kuten esimerkiksi minityöpaikan, jolla ei pysty elättämään itseään. Työstä kieltäytymisestä seuraa avustuksen menettäminen.

Michaela Schmöllerin raportin mukaan niistä 4,5 miljoonasta saksalaisesta, jotka saavat ALG II -avustusta, 1,2 miljoonaa on töissä. Se tarkoittaa sitä, että yli miljoonalla työtätekevällä palkkatulo on niin huono (keskimäärin 6,20 euroa tunnilta), että he ovat riippuvaisia tulonsiirroista.

Kommentti: Tuleeko osallistavan sosiaaliturvan mukana minitöitä?

Saksassa työttömältä loppuu nopeasti päiväraha, ellei hän ota vastaan tarjottua työtä, oli se mitä tahansa. Brittein saarilla haaveillaan nyt 30 tunnin viikotyövelvoitteesta pitkäaikaistyöttömille, jotta he saisivat edelleen nauttia edes jonkinlaista yhteiskunnan rahallista tukea. Suomi seuraa trendiä perässä ”osallistavan sosiaaliturvan” muodossa.

Suomen hallitus on viisaudessaan kirjannut rakennepoliittiseen ohjelmaansa, että työikäisten osallistavaa sosiaaliturvaa pitää kehittää. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että työttömyyskorvaus sovitaan yhteen esimerkiksi osa-aikaisten, avustavien työtehtävien kanssa. Näitä tehtäviä voisivat tarjota kunnat, valtio, yritykset, yhteisöt, järjestöt ja kotitaloudet. Kuinka näppärää. Sieltäpä kortistosta saadaan kätevä

paskatyöläisreservi hyödylliseen käyttöön.

Kuulostaako tutulta? Ollaanko meilläkin nyt otamassa ratkaisevia askelia minityöpaikkojen synty-
misen tiellä? Jos työttömyyskorvaus sidotaan haluun ottaa vastaan työtä kuin työtä, eikö se avaa samalla porsaanreikiä hyväksikäytölle? Olenaisen tärkeää, mikäli tällaiseen osallistavaan menettelyyn mennään, on rajata hyvin tiukasti se määrä, minkä verran työtä joutuu tai saa tehdä, ja minkälaisia tehtäviä työttömälle voi tarjota.

Emmehän halua, että yritykset saavat kivan ja halvan minityöläisreservin tekemään niitä töitä, joihin voisi ihan oikeasti palkata täysipäiväisenkin ihmisen.

Minitöiden lisääntymisen myötä myös niiden ihmisten määrä, jotka joutuvat tekemään kahta työtä on tuplaantunut vuosien 2005 ja 2012 välisenä aikana.

– 2000-luvulla tehtiin suuria uudistuksia, jotka rikkoivat työmarkkinakenttää, mutta ohjelman myönteisiä uudistuksia, kuten investointeja ja koulutukseen panostamista ei tehty, DGB:n strategia- ja perusohjelmaosaston päällikkö **Konrad Klingenburg** sanoo.

Minityö ei kerrytä ansiosidonnaista työttömyysturvaa

Harbers kertoo, että tällä hetkellä esimerkiksi kauppias voi pilkkoa yhden ihmisen työn neljään minityöhön, joista hän ei joudu maksamaan sosiaaliturvamaksuja. Sairausvakuutusmaksua ja eläkemaksua työnantaja joutuu maksamaan. Minityöläiset eivät ole Saksan varsinaisen työttömyysvakuutuksen piirissä

– Palkalla ei elä, eikä se kerrytä työttömyysturvaa ja eläkettäkin vain hyvin vähän. Se johtaa vanhuuden köyhyyteen. Yritykset ovat siis siirtäneet omia kulujaan yhteiskunnan maksettaviksi, Harbers toteaa.

Aiemmin minityössä oli tuntirajoituksena 15 tuntia viikossa. Tuntirajoituksesta on sittemmin luovuttu.

– Aivan törkeimpiin tuntipalkkoihin puututaan. Kun esimerkiksi eräässä pitseriassa työntekijän tuntipalkka oli parin euron luokkaa, siitä todettiin, että se ei vastaa alan palkkatasoa. Todella huonoja tuntipalkkoja kuitenkin hyväksytään, Harbers kertoo.

Oman hankaluutensa minityöehtoihin puuttamiseen tuo se, että iso osa näistä työntekijöistä ei ole järjestäytyneitä. Heidän puolestaan ei siis neuvottele kukaan. Myös työnantajapuolella on paljon vilttejä työnantajia, joten neuvotteluyhteys sillekin puolelle puuttuu.

Minitöiden ajateltiin olevan askelel vakituiseen työhön. Schmöllerin raportin mukaan näin ei ole kuitenkaan käynyt. Minitöistä on tullut loukku, joihin joutuneita ei pidetä haluttavina työmarkkinoilla. Esimerkiksi minitöitä tekevillä naisilla keskimääräinen aika minityössä on kuusi vuotta ja seitsemän kuukautta,

joten se ei millään tapaa ole hetkelinen työpaikka.

Rakennusalalla on minimipalkka

Harbersin ja Klingenburgin mukaan Rakennusalan tilannetta työntekijän kannalta on vaikea hahmottaa. Alalla on selkeät työehtosopimukset ja minimipalkka, mutta urakoiden ketjuttamiset sotkevat kuviota.

– Berliinin uusi lentokenttä on tästä hyvä esimerkki. Siellä on hyvin pitkä ketjutus urakoitsijoiden osalta. Ketjun päässä on sitten romanialaisia työntekijöitä, joiden tuntipalkka on todellisuudessa kaksi euroa tunnilta, Klingenburg sanoo.

Harbers on kuitenkin toiveikas, että ketjutuksiin saadaan jotain tolkkua.

– Tiedän hyvän esimerkin toi-

selta alalta. Ala-saksilainen lihanjalostusyritys oli siirtänyt pääosan töistä useille aliurakoitsijoille, jotka maksoivat surkeita palkkoja. Yrityksen belgialainen työntekijä valitti EU-oikeuteen. Saksa joutui vastaamaan kysymykseen, miten näin pientä palkkaa voidaan edes maksaa, Harbers toteaa.

Lähteet:

A perspective on the German 'job miracle': labour market outcomes and welfare after the labour market transformation. **Michaela Schmöller**

IZA Research Report No 47. Gerin-gerfügiger Beschäftigung: Situation und Gestaltungsoptionen. **Werener Euchhorst, Tina Hinz, Paul Marx, Andreas Peichl, Nico Pestel, Sebastian Sieglöch, Erik Thode, Verena Tobsch.**

SAK kulttuurirahaston

KULTTUURIAPURAHAT

2014

haettavana

Apurahoja voivat hakea kaikki SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen jäsenet ja harrastajaryhmät. Kulttuuriapurahojen myönnetään taidepainotteiseen kulttuuriharrastukseen (ei ammattimaiseen taiteen tekemiseen, opiskeluun tai urheiluun). Myönnettävät apurahat ovat n. 200-1000 euroa/hakija. Jos hankkeen kustannusarvio tai haettu summa on kovin suuri ja muuta rahoitusta ei ole, arvioidaan, toteutuuko hanke todella apurahan turvin.

Hakemuksessa kannattaa eritellä mahdollisimman tarkasti mahdollisen apurahan käyttötarkoitus. Mukana voi lähettää myös liitteitä, jos ne selkeyttävät hakemusta.

Hakusovellus ja hakuohjeet löytyvät 1.11.2013 alkaen Kansan Sivistysrahaston (KSR) osoitteesta www.sivistysrahasto.fi. Internetissä täytetty, tulostettu ja allekirjoitettu hakemus liitteineen toimitetaan 31.12.2013 mennessä osoitteella: Rakennusliitto, Sissi Kähkönen, PL 307, 00531 Helsinki.

Apurahojen saajien nimet julkaistaan SAK:n kotisivuilla (www.sak.fi) sekä Palkkatyöläisessä ja Löntagarenissa maaliskuun loppuun mennessä. Päätös apurahasta ilmoitetaan saajalle myös henkilökohtaisesti.

Lisätietoja: Merja Lehmuusaari, puh 040 504 2152 (merja.lehmussaari@sak.fi), tai Tarja Kaukovaara, puh. 040 578 1208 (tarja.kaukovaara@sak.fi). sekä Rakennusliitossa Sissi Kähkönen puh. 020 774 3076 (sissi.kahkonen@rakennusliitto.fi).

Rakentajahaukkujen ylituomari Mikko Pehkonen esittelee Jurvan Sanomien päätoimittaja Jaana Ala-Lahdelle koirien jäljitysohjelmaa.

Rakentajahaukuissa kaikki koirat pääsivät hirven jäljille

Parhaiten järjestetyt Rakentajahaukut kautta aikojen, kehuivat osallistajat niin maastoja kuin huoltoakin.

Jukka Nissinen

Tässä kisassa oli kaksi hyvin tasaväkiä koiraa, luonnehti Rakentajahaukkujen ylituomari **Mikko Pehkonen** tämänvuotisten kisojen kovinta kärkeä.

Rakentajahaukut pidettiin 13.–14. Syyskuuta Jurvassa. Voiton veivät 91 pisteen kokonaistuloksella harmaa norjanhervikoirauros Marski omistajansa **Sami Heinosen** kanssa. Toiseksi tulivat harmaa norjanhervikoirauros Palokallion Roni ja **Kauno Peltonen** vain yhden pisteen erolla. Yhdeksänsien Rakentajahaukkujen tulostaso oli kaiken kaikkiaan erinomainen, sillä neljän parhaan koiran tulos mahtui kolmen pisteen haarukkaan. Kisat menivät nappiin myös siinä mielessä, että jokainen koira sai tuloksen.

– Niin Rakennusliiton kisoissa kuin muissakin arvokisoissa tällaisessa kelissä ja tähän vuodenaikaan saadaan harvoin tällainen tulostaso. Kokeen järjestäjät ovat tehneet todella mahtavan työn, Pehkonen kehuu Metsästysseura Erä II:n ja Jurvan metsästysseuran maasto-oppaita ja talkoolaisia.

Oman osansa suitsutuksesta sai myös jurvalainen Pitkä Tupa -maatilamatkailuyritys, jonka tiloissa Rakentajahaukkujen kilpailukeskus sijaitsi. Porukka oli hyvin tyytyväinen niin muonitukseen kuin majoitukseenkin.

Kisat käytiin lämpimässä syysssäässä. Metsässä oli muutakin liikettä, kuten sienestäjiä, marjastajia ja muita metsästäjiä. Koirille riitti kaikenlaista ihmeteltävää varsinaisen hirvenajon ohessa.

Marskin toinen omistaja Simo Heinonen auttaa väsynyttä voittajaa kuljetushäkkiin lepäämään.

Voittoisa kaksikko: Marski ja Sami Heinonen.

Viime vuoden voittaja Kalevi Loukusa tuomariarvonnessa.

Ylituomarin perjantai-illan puhuttelu veti porukan mielteliääksi.

Toinen karkko meni pitkäksi

Peräseinäjokelaisen Sami Heinosen neljänsien rakentajahaukkujen aloitus sujui hyvin, mutta sitten hommat rupesivat leviämään käsiin.

– Kisan alku meni hienosti, hirvet löytyivät heti. Toisen karkon jälkeen lipsahti ja karkko meni pitkäksi, Heinonen kertoi.

Karkkomatkaa tuli kuutisen kilometriä.

– Maasto-opas oli todella asiansa osaava, hän tiesi tarkalleen missä hirvet ovat, Heinonen kiitti hyvää yhteistyötä.

Heinoselle Marski on ensimmäinen hirvikoirra, jonka kanssa hän on pelannut jo lähes kymmenen

vuotta. Marski on päässyt kisojen lisäksi myös kunnan hirvijahteihin ja hirviä on kaatunut ajon päätteeksi.

– Hirvenmetsästyksestä lähti aikoinaan kimmoke näihin koirahommiin, Heinonen kertoi.

Marskin kanssa Heinonen on osallistunut Rakentajahaukkuihin kolme kertaa ja kerran toisella koiralla. Ensimmäistä kertaa Heinonen oli kisoissa vuonna 2009.

– Nämä olivat parhaiten järjestetyt kisat, missä olen ollut mukana, Heinonen sanoi.

Hyvällä porukalla on mukava kisata

Aivan yhtä hyvä tuuri ei ollut etelän lohkoa edustaneelle, mutta Hai-

Rakentajahaukkujen tulokset

koira	omistaja	tulos
1. Marski	Sami Heinonen	91
2. Palokallion Roni	Kauno Peltonen	90
3. Kiertäjän Rappe	Jouko ja Juha Lampinen	89
4. Jämäkän Nasse	Jorma Kiviniemi	88,5
5. Rokka	Hannu ja Esko Karjalainen	82,5
6. Touhu Tanen Nestori	Ville Salmela	82,5
7. Kuumakallen Köpi	Juha Tuutijärvi	81,5
8. Mäentaustan Urho	Hannu Pihlajamäki	81,0
9. Häijyluhdan Möly	Mikko Penttilä	79,5
10. Kolleem Aatu	Aimo Kuivalainen	71
11. Korpisoturin Arttu	Risto Karjalainen ja Jari Suutari	68,5
12. Robin	Kalevi Loukusa	54,5
13. Kyrönmäen Sini	Jorma ja Kari Juntila	50
14. Karhuvitikon Penu	Risto Karjalainen ja Petri Kinnunen	35

Nuorimman koiran kiertopalkinnon sai Touhu Tanen Nestori, omistaja Ville Salmela.

Ajokoirakisoissa riittää aina odottelua.

Jorma Juntilalla ja Kyrönmäen Sinillä kisat eivät menneet aivan putkeen. Juntilaa se ei haitannut, sillä Rakentajahaukut ovat leppoisa tapahtuma.

luodosta kotoisin olevalle **Jorma Juntilalle** ja harmaa norjanhirvikoiranarttu Kyrönmäen Sinille.

– Olimme metsässä vähän seitsemän jälkeen, kello 7.44 löytyi hirvi. Koira haukkui 22–23 minuuttia löytöpaikalla, Juntila kuvasi hyvin käyntiin lähtenyt kisa.

Maastokin oli Juntilalle tuttua, sillä ensimmäisten Rakentajahaukkujen kilpamaasto yhdeksän vuoden takaa oli ihan vieressä. Maastotuomarikin oli tuttu viimevuotisista kisoista.

– Sitten kuultiin, että samalla kankaalla oli yksi dreeveri. Lopulta laskettiin yhteensä neljä koiraa samalla alueella. Kettumiehet olivat passissa, Juntila hymähteli.

Kokeneelle koiramiehelle yhdet

pieleen menneet kisat eivät tunnussa missään. Juntilalle Kurikan kisat ovat jo neljännet Rakentajahaukut.

– Tämä on aina tuuringeliä. Pitää olla hyvä päivä koiralla ja hyvä hirvi sattua kohdalle. Silloin tulos tulee aivan itsestään, kunhan itse ei mene möhlimään sitä. Tämä Rakentajahaukkujen ajankohta on huono, metsäkanalintujen metsästyks on juuri alkanut ja hirvillä on kiima-aika pahimmillaan.

Rakentajahaukkujen hyvä tunnelma saa Juntilan kisaamaan karsoissa aina kuin vain on mahdollista.

– Tämä on erittäin siistiä porukkaa. Täällä oli todella hyvät majotustilat ja ruoka oli erinomaista, Juntila oli tyytyväinen järjestelyihin.

Puolalainen työmies käy kirkossa ulkomaillakin

Kyprokki saa kyytiä lauantaina työmaalla vilkkaan ostoskadun varrella Brysselin keskustassa.

Belgiassa siirtotyöläisiin haetaan kontaktia muuallakin kuin vain työmailla. Kirkon liepeiltä löytyvät katoliset keikkamiehet.

Juhani Lohikoski

Kivenheiton päästä EU:n komission päämajasta löytyy Belgian suurimman ammattiliiton, teollisuus- ja energia-alan ammattiliiton ACV-Bouw:n pääkonttori. Myös belgialaiset työmarkkinat ovat muutoksen kourissa.

– Olemme siirtyneet luokka-

taistelusta sosiaaliseen dialogiin. Se on jatkuvaa kamppailua tasapainosta, kertoo liiton kansainvälinen sihteeri **Tom Deleu** Belgian työmarkkinamallista.

Se on omanlaisensa versio kolmikantaneuvotteluista, jotka olivat pitkään työelämänkeskiössä Suomessakin.

– Kahden vuoden välein neu-

votellaan valtakunnallisesti yleisistä sopimuksista ja palkoista, Deleu kertoo.

– Viime vuosina neuvottelut ovat olleet yhä vaikeampia. Työntantajien into yhteiskunnalliseen sopimukseen on heikentynyt huomattavasti.

Puheet palkkamaltista ovat yleistyneet Belgiassakin. Maan hal-

lituksen on pitänyt tulla väliin erilaisilla helpotuksilla työnantajille, jotta sopimuksia on saatu aikaan.

Belgialaisen ammattiliiton edustajat kertovat, että heillä belgialaiset rakentajat ja belgialaisissa yrityksissä työskentelevät rakentajat ovat järjestäytyneet. Virallisella tasolla puhutaan 95 prosentin järjestäytymisestä. Siihen ei ole kuitenkaan huomioitu komennusmiehiä, joita on tullut vuosi vuodelta enemmän. He ovat pääasiassa Itä-Euroo-

Rakennusliiton opintomatkalaiset yhdessä Ronny Matthysenin (viides vasemmalta) ja Tom Deleun (kolmas vas.) kanssa ACV-Bouwn aulassa.

pasta, mutta myös muualta.

– Työmailla on tavattu jopa brasilialaisia, jotka ovat esiintyneet väärennetyillä passeilla portugalilaisina. Lehdissä puhuttiin brasilialaisesta mafiasta, kertoo ACV-Bouw:n Antwerpenin alueen vastaava toimitsija **Ronny Matthysen**.

– Komennusmiesten palkat ovat poikkeuksetta pielessä, työpäivät pitkiä ja he työskentelevät viikonloppuisin. Osa heistä majoittuu leirintäalueilla, osa jopa työmailla, jatkaa Deleu.

"Ammattiliitto ei ole joulupukki"

Ammattiliitto ei kuitenkaan jäänyt sormi suussa ihmettelemään muuttunutta maailmaa. He tuottivat 11-kielisen vihkoson, jossa kerrotaan rakennusalan palkkaluokat, matkakorvaukset, lomarahat, ja kehoitetaan järjestäytymään. Esitettä on jaettu työmaakäynnillä. Sen lisäksi he ovat yrittäneet tavoittaa rakentajia muillakin tavoin.

– Huomasimme, että useat puolalaisrakentajat eivät saaneet palk-

kaa sopimuksien mukaan. Siksi halusimme luoda yhteydet heihin. Tiesimme puolalaisten käyvän kirkossa, niinpä jaoimme esitteitä kirkkojen ja toisaalta myös päiväkotien edessä, Matthysen kertoo.

Ammattiliitto saikin toiminnallaan järjestäytymään suuren joukon Belgiassa työskenteleviä puolalaisia.

– Meidän on pitänyt toppuutella heitä, ettei ammattiliitto ole joulupukki, joka pystyisi ratkaisemaan kaikki ongelmat. Muuten käy helposti niin, että ihmiset pettyvät, jos

Ammattiliitto opastaa 11 kielellä rakan pelisäännöistä.

kaikki ei muutukaan hetkessä paremmaksi, Deleu kuvaa.

Puolalaisiin yhteyden luominen oli helpohkoa maiden yhteisen katolilaisen taustan vuoksi. Haasteellisempää on romanialaisten, bulgariaalaisten ja brasilialaisten kanssa, joilla ei ole samanlaisia ruohonjuuriverkostoja maassa. He ovat paljon enemmän sidottuja työnantajaansa.

Eurooppalaisessa työmarkkinakeskustelussa Deleu ja Matthysen näkevätkin keskeiseksi, että postal worker eli komennusmies-termiä selkeytettäisiin.

– Vastustamme eurooppalaista palkkojen polkemista. Tarvittaisiin tiukempia rangaistuksia yrityksille, jotka rikkovat säännöksiä, he toteavat.

ACV-Bouw on järjestämässä tempauksia asian tiimoilta ja kutsuu eurooppalaisia liittoja mukaan toimintaan.

"Pitää olla valmis menemään pimeällä puolelle"

– Parin viimeisen vuosikymmenen aikana olemme saaneet kovia potkuja munille, mutta pyrimme parhaamme kampanjoimaan työntekijöiden oikeuksien puolesta, totesi Euroopan rakennus- ja puutyöväen liiton EFBWW:n rakennuspuolen toimitsija **Werner Buelen** ryhmälle suomalaisia rakennusalan luottamusmiehiä ja työsuojeluvaltuutettuja Brysselissä syyskuun puolivälissä.

Buelenin mukaan Euroopassa puhaltava kova markkinahenkinen tuuli, jossa työntekijöiden oikeudet uhkaavat jäädä vahvasti yritysten voitontavoittelun alle. EFBWW ei ole kuitenkaan jäänyt tuuleen makaamaan, vaan pyrkii monella eri tasolla käymään sosiaalista dialogia työnantajien kanssa.

– Pitää olla valmis menemään pimeälle puolelle ja kohdata Darth Vader, hän kuvaa leikkisästi.

EFBWW:ssä on huomattu, että asiat etenevät paremmin Eurooppa-tasolla, kun ensin alan sisällä on löydetty yhteisymmärrys.

EFBWW:n toimisto on Brysselissä, lähellä Euroopan unionin hallinnon sydäntä. Buelenin mukaan EU:n byrokraatit elävät kaukana työelämän arjesta.

– Ohjeita tulee valtavasti, mutta ei sanktioita ja valvontaa. Emme kaipaa enää yhtään sääntöä lisää, uimme jo sääntöjen meressä, Buelen summaa.

Se mitä tarvittaisiin, olisi välineitä ratkoa eurooppalaisia suuria arkisia ongelmia, kuten se miksi siirtotyöläisille ei makseta oikeanlaisia palkkoja.

Werner näki, että ensi kevään EU-vaalien osalta on tärkeää nostaa esiin rakennuslalle tärkeitä kysymyksiä, mutta toisaalta ei kannata liioitella parlamentin roolia.

– Ongelma on se, ettemme voi äänestää virkamiehiä ja komissiota, hän huomauttaa.

Buelen pitää tärkeänä, että jokaisessa maassa vaikutetaan omiin päättäjiin, jotta he tekisivät järkevämpiä päätöksiä ministeritasen Eurooppa-kokouksissa.

ELÄMYKSIÄ JA LIIKUNNAN ILOA!

TUTUSTU JA HAE JAKSOLLE WWW.PHT.FI

ENSIMMÄINEN ASKEL

Ensimmäinen askel on hyvinvointijakso, jolla pääset matkalle kohti terveellisempiä elämäntapoja! PHT tarjoaa elämyksiä, onnistumisen iloa ja hyvän olon mahdollisuuksia ympäri Suomen.

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

PHT ry, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

Tampereen Lielahteen nousee Lielahतिकeskus, johon tulee niin julkisia kuin kaupallisiakin palveluja. Syntykö homeeton talo?

Täysi homeettomuus on mahdotonta

Rakentamisen kokenut ammattilainen professori Ralf Lindberg ei kiistä homeongelmia, mutta epäilee, että niitä liioitellaan

Esa Tuominen, teksti ja kuvat

-Yleensä homeongelmien yhteydessä puhutaan julkisista rakennuksista, kuten päiväkodeista tai kouluista. Sen sijaan asuinrakennusten homeongelmat eivät ylitä uutiskynnystä.

– Se on erikoista kun ottaa huomioon, että julkisissa rakennuksissa on yleensä parhaat ilmanvaihtojärjestelmät.

Näin hämmästelee talonrakennuksen professori **Ralf Lindberg** Tampereen teknisestä yliopistosta.

– Ei kai vain ole niin, että julkisten rakennusten ongelmista puhutaan, koska niiden korjaaminen menee kaikkien veronmaksajien piikkiin kun taas omistusasunnoista koostuvan kerrostalon korjaamisen maksavat asukkaat itse?

Ilmaa pitäisi mitata

Ralf Lindberg on syventynyt rakentamisen peruskysymyksiin jo 40 vuoden ajan. Viimeiset parikym-

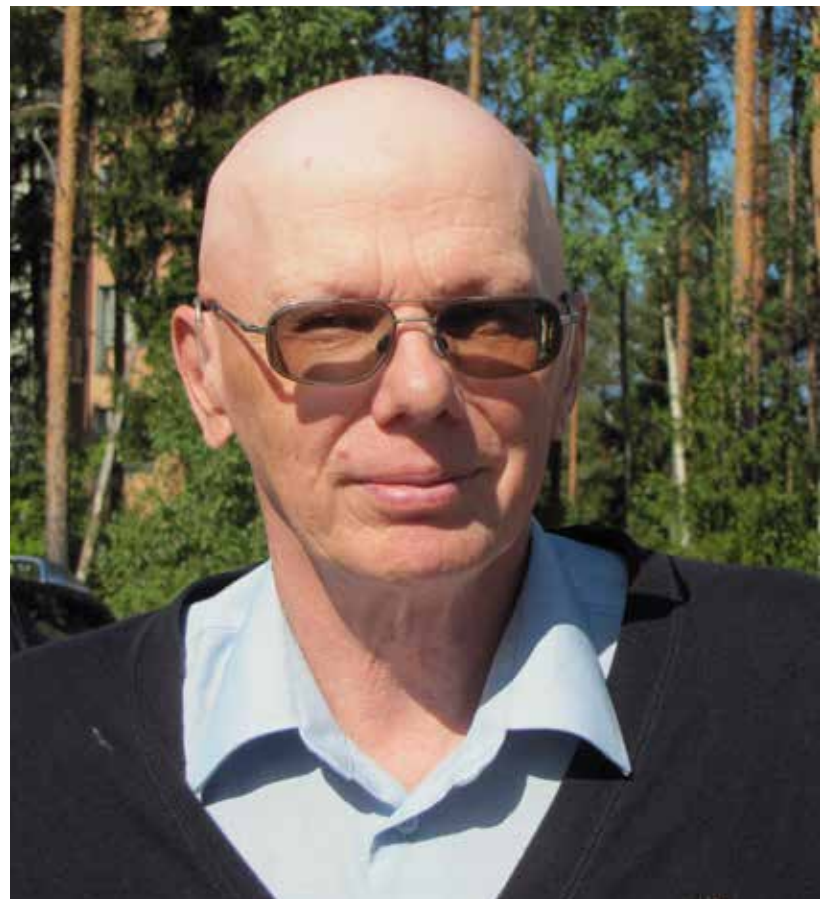
mentä vuotta hän on pohtinut paljon homeongelmia.

Kun Lindbergin kanssa keskustelee homevaurioista, vaikuttaa siltä, että hän on jopa hieman loukkaantunut rakentajien puolesta. Osa homevalituksista on hänen mielestään aiheettomia.

– Elämämme perustuu mikrobeihin. Niitä tulee joka paikkaan. Jos minkä tahansa materiaalin annetaan olla tekemisissä ulkoilman kanssa pitkään, syntyy sen pinnalle aina mikrobikasvustoa.

– Rakennusten niissä osissa, jotka ovat kosketuksissa ulkoilman tai maaperän kanssa, on aina homeita. Siitä ei päästä mihinkään. Täydelliseen homeettomuuteen ei päästä koskaan.

Lindbergin mukaan homeongelmien mittaaminen perustuu liikaa oirekyselyihin eli rakennuksen käyttäjien subjektiivisiin tuntemuksiin. Rakennuksessa työskenteleviä haastatellaan, mutta rakennuksen sisäilmaa ei oikein osata mitata. Ei ole edes olemassa kunnollisia mittaus-

Professori Ralf Lindberg puolustaa rakentajien kunniaa ja epäilee, että osa homeongelmista on enemmän kuvittelua kuin todellisuutta.

Asuinrakennusten homeongelmista valitetaan jostain syystä paljon harvemmin kuin julkisten tilojen vastaavista ongelmista.

menetelmiä, joilla mikrobikasvuston sisäilmalle aiheuttamia ongelmia voitaisiin luotettavasti mitata. Esimerkiksi radon voidaan sen sijaan sisäilmasta mitata tarkasti.

– Kun valituksia aiheuttaneen talon sisäilmaa yritetään mitata, niin aika usein käy niin, että mitään ongelmallista ei siitä havaita.

Lindberg ei kiistä homeongelmien olemassaoloa.

– Emmehän me rakentajatkään täydellisiä ole, hän myöntää.

Niitä on Lindbergin mukaan kuitenkin liioiteltu.

– Lisäksi oireita voi syntyä aivan muista asioista kuin homeesta. Monessa rakennuksessa sisäilma on talvipakkasilla erittäin kuivaa, ilmankosteus saattaa pudota alle kymmenen prosentin. Siitäkin aiheutuu monelle oireita.

Ohjeita riittää

Homeongelmat tulivat yleiseksi puheenaiheeksi noin parikymmentä

vuotta sitten. Siitä lähtien ne ovat olleet osa professori Ralf Lindbergin arkityötä.

– Monenlaisia homeettoman rakentamisen oppaita on tullut markkinoille. Muistan, että joinakin vuosina on ilmestynyt jopa 60 sentin korkuinen pino tällaisia rakentamisoppaita.

– Määrää siis on, mutta oppaiden laadun perään voisi kysellä, Lindberg heittää provosoivasti.

Kun puhutaan homeongelmista julkisissa tiloissa, kiinnittää Ralf Lindberg huomiota muutamiin keskeisiin seikkoihin. Yksi niistä on se kun ilmanvaihto kytketään yöksi ja viikonlopuksi pois päältä. Silti saniteettitiloista ilmetään ilmaa koneellisesti ja korvausilma voi tulla mistä vain, vaikkapa viemäristä.

Rakennuksen alla voi olla ilmanvuotoa ja lämmityskaudella alipaine imee korvausilmaa paikoista, joissa väistämättä kasvaa mikrobeja ja sädesieniä. Myös betonin päälle vesiliukoisilla liimoil-

la kiinnitetyt tiiviit pinnoitteet ovat ongelmallisia. Viemärijärjestelmä on usein ylipaineinen ja hajuhaittojen lähde.

Kosteusongelmien mittaaminen on oma taiteenlajinsa. Jos suihkuhuoneen lattiassa havaitaan kosteutta, ei se aina automaattisesti ole todiste ongelmista. Voihan olla, että laatan takana oleva kosteus on osoitus siitä, että varsinainen vesieriste toimii moitteetta ja estää veden kulkeutumisen rakenteeseen.

Energiatohokkuus tuo mukanaan ongelmia

Sitä mukaa kun energiansäästöjä on kiristetty, tulevat rakennukset nykyisin toimeen huomattavasti vähäisemmällä energialla kuin 30 vuotta sitten. Professori Ralf Lindberg ei pelkää lausua omalla käsityksensä, että energiansäästövaatimuksissa on menty jo liiallisuuksiin.

– Määräyksiä on kiristetty miettimättä seurauksia, Lindberg arvostelee.

Kun taloista on tullut suorastaan hermeettisesti eristettyjä, asettaa se koneelliselle ilmanvaihdolle ja lämpimän ilman talteenotolle entistä suurempia vaatimuksia. Myös asunnon käyttäjän vastuu kasvaa: hänen on osattava huolehtia siitä, että hienot tekniset laitteet toimivat

kuten niiden on tarkoitettu toimivan.

– Nykyään rakennus tulee toimeen puolella energiamäärällä verrattuna tilanteeseen, joka vallitsi 30 vuotta sitten. Hyvin eristetyt rakennukset ovat johtaneet siihen, että sisäinen lämpökuorma kasvaa kesäkuukausina suureksi ja sisätiloja joudutaan viilentämään koneellisesti. Ja se on kallista!

Lindberg sanoo panneensa merkille, että joskus on valituksia aiheuttaneen sisäilman takia korjattu todella raskaasti, mutta käyttäjät eivät silti ole olleet tyytyväisiä. Rahaa on kulunut, mutta toivottua tulosta ei ole tullut.

– Toisinaan homekorjauksia tehdään aivan liian vähin perustein. Eikä projekteihin oteta mukaan kaikkia mahdollisia tahoja suunnittelijoista lääkäreihin, vaikka juuri tällaisissa tapauksissa olisi tehtävä laajaa yhteistyötä.

Rakentamisen laatu on Suomessa professorin mielestä mainettaan parempaa. Aina voitaisiin tietysti tehdä huolellisemmin ja kiireist aikataulut verottavat laatua. Mutta:

– Tampereen keskustorilla seisova hieno Commercen talo rakennettiin yli sata vuotta sitten kahdeksassa kuukaudessa. Ja siinä ajassa juntattiin puiset paalutkin perustuksiin.

– Että se nopeasti tekeminenkin on suhteellista.

Asbesti Edelleen tappaja

Joka vuosi asbesti tappaa noin 100.000 ihmistä – myös tulevina vuosikymmeninä.

Eurooppa on kieltänyt asbestin, mutta sitä on vielä miljoonia tonneja, ja se on poistettava turvallisesti!

Asbestia esiintyy kaikkialla – julkisissa ja yksityisissä rakennuksissa, laivoissa tai yleisissä kulkuneuvoissa.

Kaikkien asbestilähteiden turvallisen poistamisen tulee olla prioriteettiasemassa Euroopassa.

Euroopan on toimittava – nyt! Älkäämme siirtäkö asbestiongelmaa lastenlapsillemme!

European Federation of Building and Woodworkers

NYT LAKATAAN!

HIIRI Thomas EN. SAA SYÖDÄ GLUTEENIA. AUTTAVA YRITYS

SALVADOR RAAMATUSSA HALLINNUKSEEN

ARI MOITTA ARI POIJÄRVIVUORISTO TUKI-PUU JORMA-JÄRVI PAHASYTI

SUL-LOA AIKA-MIES-POIKA TAMÄN TÄSTÄ NAT-SILTA SISILI-ASSA RIIVIN-RAU-DALLA NA-SEVA JOKA KERTA

KYLMA RUOKA KASVI TII-HONEN EDEL-TÄVIA -PAHA SIT-KEYS MERKI-TULE-VASTA

WIR-TANEN gini LEIPO-MOISTA KOU-VOLAA KEHITYSVAIHE PELI-PAIK-KOJA MUM-MIEN-VELJIA ILMAN SEURAA VAM-MOIHIN

NYT LAKATAAN!

VIPPA VITO-NEN-- SILLA LAILLA SIBELIUS HINT-SA SEP-ITETTY PÄÄ-HINE

arkki SINNE-MÄKI LYHYT AIKA M S X S LEIPO-MOISTA KOU-VOLAA KEHITYSVAIHE PELI-PAIK-KOJA MUM-MIEN-VELJIA ILMAN SEURAA VAM-MOIHIN EPÄ-ENER-GINEN ZOL-TALTA SAI NO-ISELIN 1984

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A. Manninen

		6	2	
	6	3	4	
8		5	9	3
6	8	2	9	4
7	3	5	6	
2	1	6	3	7
	1	7	8	4
	5	1	8	
	4	6		

9	1	2	5	
8			7	1
7				2
	9			5
		7	6	
	8			3
4				6
2	5	1		3
		8	3	9

3	9			2
5				7
		5	6	
	6	4		
	1			6
			3	4
		2	9	
1				9
7				3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

17 2 6 16 1 9 6 18 8 3 17 21 8 16 10 2 23 2 10 2 2 6

8 15 18 15 19 2 2 3 6 1 2 11 1

16 15 14 23 23 4 6 16 7 19 4 6 16 13 4 19 8 11 12 4 16 8 8 16

13 16 13 7 11 11 1 2 20 13 4 6 8 23

16 4 8 5 15 8 16 16 2 8 16 8 20 1 11 21 8 23 4 2 19 4

20 7 21 7 1 2 6 16 4 11 8 16 13 11 1

7 1 11 8 23 4 5 4 16 16 13

16 4 24 16 1 24 5 1 17 19 1 11 21 13 3

22 4 13 12 1 6 4 6 13 23 13 4 11 16 4

5 13 16 8 23 23 4 16 1 1 6 1 4 17

1 2 3 1 23 22 1 16 1 19 16 4 12 2 8 24 5 13

6 21 15 23 1 3 13 16 4 11 16 19 1 21 1 18 8 3 4

1 4 8 21 21 8 7 21 6 15 13 23 19 1

16 3 1 17 8 22 4 1 23 13 19 1 14 11 8 3 13 21 1 6

2 20 22 4 3 8 11 8 7 3 4 11 7 16 13 19 8 11 1

12 3 13 10 8 21 16 4 20 4 8 11 16 4 16 4 5 22 22

1 4 16 13 16 1 20 1 14 23 10 15 19 13 13 16 16 13 3 4

6 7 11 16 7 15 6 16 1 16 8 11 13 7 16 13 16 11

PALLISTI ja JALLISTI

Ehkä Kauko Röyhkä on oppinut rakastamaan Cooperin testiä. Tai sitten ei. Tärkeintä on kuitenkin se, että hän omalla karhealla tavallaan rakastaa edelleen musiikkia.

12 minuuttia tuskaa eli kuinka opin rakastamaan Cooperin testiä

Pallisti: Olen jäänyt koukkuun. Olen jäänyt pahasti koukkuun. Riippuvuuteni Kauko Röyhkän Facebook-päivityksien lueskeluun on huima. Vaikka muutenkin tässä taitaa olla jonkin sortin nettihiiri, niin **Jukka-Pekka Väli-****maalla** on kyllä sana hallussa.

Jallisti: Onhan se toki niin, että herralla taituu musiikin ohella myös kirjojen tekeminen ja vielä nämä uudet sosiaaliset mediat. Kussakin on oma juonensa, mutta 1970-luvun Oulusta nykypäivään asti kantautuvat nasevat täräytykset lähtevät Kaukon näppikseltä parahultaisesti. Omalla tavalla hän ottaa kantaa niin Nokian myyntiin, kansalliskirjailija **Aleksis Kiven** tuotantoon, kokoomusnuorten älyttömyyksiin, mutta ennen kaikkea moninaiseen musiikkiin. Tai kertoilee vain tarinoita ruotsalaisista punkkarityöistä.

Pallisti: Mutta entäpä ne biisit. Itse muistan erityisesti Cooperin testin. Siinä tosin ei kiinnostu paskakisoissa juosta, kun perheväkivaltaa puskee esiin. Liikuntatuntien karmeus tulee esiin ja kaiketi myös nuoruuden muut ongelmat. Onneksi ne tosin peilautuvat esiin sinällään humoristisesti.

Jallisti: Tutut tunteet. Liikunnanopettajani lähinnä istui autossa, kun ohjelmassa oli luisteleminen kaukalolla. Paikalle pirssillään porhallettuaan herra avasi hetkeksi Volvonsa ikkunan, karjui ohjeet jääkiekon peluusta ja rullasi ikkunan kiinni siirtyen kahvin juonnin pariin. Siinä se parituntinen meni sitten ja varpaat jäätyivät.

Pallisti: Mutta Cooperin testi juostiin keväällä lukuvuoden huipennukseksi, kunhan vain pesäpallon peluulta ehdittiin. Tosin sekään ei ollut kovin mukavaa, koska keran lukkarina ollessani minua mätkäistiin mailalla päähän. Ja aivotärähdys siitä tuli. Sekin laji jäi siihen.

Jallisti: Voi raukkaparkaa. Mutta mikäs Cooperin testin tuloksesi oli? Äläkä näsäviisasele, kahdeentoista minuuttiin nimittäin minäkin sen juoksin.

Pallisti: Kävelin sen tuhatteen metriin. Ei kiinnostanut minua, kuuntelin korvalappustereosta Kauko Röyhkää ja polttelin pururadalla käpsötellessäni tupakkia. Tytöt ja keskikalja kiinnostivat silloin. Nytemmin tosin olen tärähtänyt kunnan urheilu-uskoon ja se tapahtui tieteen maratonin juoksemisen myötä.

Jallisti: Sekava kaveri olet. Paskassa kaupungissa kun olet kasvanut. Kärppämetsästyksellä elanton-sa hankkiva hemmo.

Pallisti: No patahan nyt vain kattilaa soimaa. Pataässä siis. Vaikka taitaisivat Porissa tarvita ässäarvan päävoiton verran tuuria, että lätkämestaruutensa voittaisivat. Tai sitten siellä pitäisi juuri oppia juoksemaan Cooperin testi yhteentoista minuuttiin. Melko haasteellista, kuten tällä nykyajan kaunistelulukiellä sanotaan.

Jallisti: Nykyaikana kaikilla pitää olla myös Cooperin testiin valmistautumislenkkejä varten sykemittarit, palautusjuomat, vettähylikivät trikoot ja juoksukoulu käytyinä. Kaikki sitä varten, että saisi tietää kuinka paljon vähän alle vartissa hilputtelee. Ihmeellistä välineurheilua.

Pallisti: Toisaalta toisten mielestä juoksulenkeille pitää mennä paljain jaloin tai sellaisten hassujen millin paksuisten balettitosumaisten läpysköjen kanssa. Kun modernit lenkkitosut kaikenmaailman pronaatioiden ja supinaatioiden torjujina ovat kuulemma liian jyrkviä järjestelyjä tuhoten kintun koko-

naisvaltaisesti. Hyi olkoon.

Jallisti: Joka tapauksessa lenkkareita on mennyt varmasti syksyllä kaupaksi hyvät määrät. Kun ihmiset hurauttavat elämänmuutusköön syksyn tullen ja grillimakkaroiden hikoilemiseen pois vyötäröltä, kaupparatsut saavat osansa.

Pallisti: Toivottavasti nämä muutokset jäisivät pysyviksi. Riippumatta siitä, millaista juoksukamppetta sitten ostaisi. Mutta tuppaavat kuitenkin jäämään lyhyiksi spurteiksi ja sitten urheilukampeet jäävät taasen pölyttymään komeroihin.

Jallisti: Pitäisi oppia rakastamaan tuskaa, niin kuin Cooperin testiä. Tai ainakin kestäämään sitä, koska kyllä pöhköt tunteet helpottavat. Ja se hien tuoma autuaallinen kokemus sitten voi armahtaa tästä tunteesta.

Pallisti: Näyttää niiden Facebook-päivitystensä perusteella Röyhkän Kaukokin nimittäin lenkkeilevän innokkaasti. Ei tosin kerro Cooperin testin nykytilanteesta. Tosin ehkä herralla juoksu sujuu eri tavalla, ehkä steppaillen.

Olli Kohonen

Nangun kiertäjiä on Keski-Suomesta aina tuvan täydeltä.

Ahventa tulee Inarinjärvellä joskus ihan paistettavaksi asti.
Kuva: Jussi Pasasen kotialbumi

Nanguvuonolle on pakko palata joka vuosi

Nangun kiertäjät Keski-Suomesta ovat käyneet Rakennusliiton Inarinjärven mökillä vuosittain 30 vuoden ajan.

Jukka Nissinen

Tänä kesänä Ivalossa on ollut niin kuivaa, että Nanguvuonon hetteikkökaivosta ei löytynyt pisarakaan vettä. Lapin kesä alkoi tänä vuonna kuukautta tavallista aikaisemmin. Kesäkelejä riitti aivan syyskuun alkuun asti.

– Eilen tarkeni vielä koko päivän istua kuistilla T-paita päällä, **Erkki Närhi** toteaa.

Maarakentaja **Jussi Pasanen** vieraili työkaverinsa kanssa Nanguvuonossa ensimmäistä kertaa 30 vuotta sitten.

– Tultiin tänne tutustumaan Nangun mökkeihin. Todettiin tämä äärettömän hyväksi paikaksi. Porukkaa meidän matkassa on ollut paljon, sillä olemme pyrkineet täyt-

tämään mökin, Pasanen kertoo.

Sen jälkeen osasto 542:n ja 051:n kuuluneista kaveruksista on kasvanut tiivis, mutta epävirallinen Nangun kiertäjien porukka. Mukana kulkee jo kolmas sukupolvi, kun lastenlapset pääsevät reissuun mukaan.

– Kun minun pojat menivät syksyllä kouluun, he kysyivät heti ensimmäisenä koulupäivänä, päästäänkö syyskuun alussa lomalle. Isä kun on lähdessä Ivaloon, eläkeläinen, entinen betonimies **Olavi Rytkönen** nauraa.

Pasanen on kantanut omat tyttäret nelivuotiaina reilun kilometrin matkan vanhalta parkkipaikalta Nangun mökille.

– Tänne on ollut niin kova polte, että joka vuosi on päästävää. Yhtenä syksynä olin Sodankylässä töis-

sä. Perjantaina työviikon päälle pääsi lähtemään kotia kohti Keski-Suomea. Kotia päästyäni löin perheen ja romut autoon ja lähdin ajamaan Ivaloon. Seuraavana viikonloppuna sama prosessi tosinpäin.

Nangun kiertäjät ovat aina samaan aikaan eli ensimmäisellä kokonaisella syyskuun viikolla Nanguvuonolla. Tavoitteena on saada vuokralle mieluisin mökki, mutta joskus on joutunut tyytymään kaksovaihtoehtoon.

– Kun varaaminen loppiaisen jälkeen alkaa, se mökin saaminen on omasta hitaudesta kiinni. Jos on päivän myöhässä, niin se on myöhäistä. Samalla viikolla ei kannata tehdä lottoakaan, silloin on niin huono tuuri, Pasanen ohjeistaa.

Yhdessäolon lisäksi Nangussa kalastetaan ja marjastetaan paljon. Saalista järvestä on tullut niin paljon, että rannalle kalastettujen virvelin, ankkurin ja perämoottorin jälkeen puuttuu enää uisteluvenettä.

Pikkusiikaa tulee verkoilla. Tänä kesänä tosin matalat ja lämpimät vedet ovat sotkeneet etenkin uistelu-

Lumipyryä nähty talvella ja syksyllä

Pasanen ja **Lambergin Mauri** ovat käyneet myös talvikelissä Nangussa.

– Lunta tuli ihan vaakana, ettei montaa metriä nähnyt eteensä. Jää oli niin kieriänä, että se tuuli vei mukanaan moottorikelkkaa ja kolme miestä ihan miten vain, Pasanen muistelee erästä pilkkireissua sillä kertaa.

Lumi on yllättänyt Nangun kiertäjät myös syksyllä.

– Kerran Sodankylän Torvisessa lunta rupesi satamaan niin lujaa, että oli pakko toppuuttaa levikkeelle ja jäädä yöksi siihen. Kun aamulla aurinko rupesi paistamaan, lumi hä-

Jussi Pasanen toivoo, että mahdollisimman moni rakennusliittolainen löytää Nanguvuonon.

Joskus Nangun reissulla kaippaa nastarenkaita jo syyskuussa.
Kuva: Jussi Pasasen kotialbumi

visi saman tien, Rytkönen muistelee.

Nangun mökeissä ei ole sähköjä pientä aurinkopaneelia lukuun ottamatta. Nangun kiertäjien kanta on, ettei sähköjohtoa tarvitaakaan. Elektroniset vimpaimet veisivät merkittävän osan Nanguvuonon paratiisin lumosta.

– Jääkaappi on pikkuruinen ja näin lämpimillä keleillä se ei näin isolle välle tahdo riittää, Liisa Rytkönen löytää yhden ainoan huonon puolen paikasta.

Nangussa mökkeily on tiivistänyt ystävyysuhteita. Porukka tapaa toisiaan perhejuhliissa ja muissa menoissa myöskin Nangun reissujen ulkopuolella.

– Kokoonnumme perinteisesti pyhänmiesten päivien aikaan siiankudulle. Sen lisäksi pidämme keväisin ”mersupilkkejä”. Viimeksi kävimme Joensuussa, Pasanen kertoo.

Rakennusliiton Lapin majat

Lapin majat sijaitsee Inarijärven Nanguvuonon rannalla. Autolla pääsee 600 metrin päähän, mistä eteenpäin on pitkospuut. Kolmen hehtaarin alueella on kolme mökkiä ja kaksi rantasaunaa.

Sarmi: kolme makuuhuonetta ja tupa (8 vuodepaikkaa).

Könkä: kaksi makuuhuonetta (4 vuodepaikkaa/huone) ja tupa (2 vuodepaikkaa).

Jollus: kaksi makuuhuonetta ja tupa (6 vuodepaikkaa).

Mökeissä on aurinkopaneelivalaistus, kaasuhella ja -jääkaappi, keitto- ja ruokailuvälineet. Varattava mukaan omat liinavaatteet tai makuupussit. Juomavesi haettava kalttiosta ja saunavedet kannettava järvestä. Kahdeksan soutuvenettä ja hyvät kalastusmahdollisuudet. Kalastuslupia saa Metsähallituksen toimipisteistä.

Varausten vastaanotto aloitetaan vuosittain loppiaisen jälkeisenä ensimmäisenä työpäivänä. Jarmo Alatarvas p. 020 774 3372, 050 322 9076 tai jarmo.atarvas@rakennusliitto.fi. Kesä-syyskuussa vapaita mökkejä voi kysellä aluevalvojalta p. 0400 272 494.

Wahlroosin elämäkertureilta loppuivat rahkeet

Tuomo Pietiläinen & Tutkiva työryhmä. **Wahlroos – Epävirallinen elämäkerta.** Into Kustannus 2013

Heikki Korhonen

Suomen talouselämän menestyjiin kuuluva **Björn Wahlroos**, 61, on ollut hyvä kohde elämäkertureille. Tässä tapauksessa Wahlroosin epävirallinen elämäkerran tekijöiltä loppuivat taidot, aika ja rohkeus. Tuloksena oli pitkäkö iltapäivälehdessä juttu tai opinnäyte. Opinnäytteenäkään kirjaa ei voi käyttää, sillä siinä on liikaa nimettömiä lähteitä.

Tuomo Pietiläisen luotsaama tutkivan journalismin ryhmä koostui 25 Tampereen yliopiston journalismin opiskelijasta. Kyseessä ovat siis nuoret, joiden työkokemus ja ammattitaito ovat vielä kehittyneissä.

Myös työlle annettu vajaan vuoden määräaika oli varmasti liian lyhyt, jotta ilman ennakkotietoja olisi onnistuttu täysin. Ryhmän vetäjä Tuomo Pietiläinen toteaa, että nuoret tekivät utterasti työtä ilman ennakkokäsitystä kohteestaan Björn Wahlroosista. Mutta silti kohteesta kirjasta löydetty ennakkokäsitys.

Kirja sitoo hyvin yhteen Wahlroosin elämänlangat ruotsinkielisestä teiniliitosta aina Sampo-konsernin, UPM:n sekä Nordean hallitusten puheenjohtajaksi asti. Tässä suhteessa on annettava tunnustusta. Kirjassa on joukko yksityiskohtia, jotka olisivat saattaneet jäädä ilman tätä kirjaa ohohduksiin. Esimerkiksi Wahlroosin noin kolmen vuoden aika kommunistisena teiniradikaalina on aika, johon hän itsekin viittaa haastatteluissaan.

Hyvää on myös se, että kirjasta paljastuu selkeästi se, miten tiuk-

ka, tarkka ja työteliäs Wahlroos on. Eivät rikkaudet ole sataneet hänen päälleen ilman omia ponnistuksia niin kuin monille suomenruotsalaisille perijöille. Wahlroos on itse rai-vannut tiedoillaan, taidoillaan ja sosiaalisella osaamisellaan tiensä hui-puille. Se on mahdollista markkina-taloudessa, jota Wahlroos ehdottomasti kannattaa.

Hinta määräytyy markkinoilla

Kirjassa kuvataan hyvin oivallusta, joka muutti Wahlroosin ajattelun kommunismista markkinatalouden kannattajaksi. Tämä olisi kirjan mukaan tapahtunut loppusyksystä 1972 ja ilmiänsä se viimeistään joulukuussa 1972. Wahlroos sanoi silloin vakuuttuneensa, että **Marxin** talousteoriassa on aukkoja.

Suurin aukko oli se, että Marxin mukaan tuotteen arvo määräytyy sen valmistamiseen käytettävän työn ja ajan perusteella. Wahlroosin mukaan tuotteen arvo määräytyy markkinoilla eikä suinkaan sen valmistamiseen käytetyn työn tai ajan mukaan.

Tähän samaan oivallukseen Wahlroos palaa vielä 40 vuotta myöhemmin kirjassaan *Markkinat ja demokratia: loppu enemmistön tyrannialle*. Kuvataan asiaa vaikka rakentajan kannalta. Marxin mukaan kämpän arvonn määrää siis se, miten paljon sen tekemiseen on käytetty aikaa. Wahlroosin mukaan hinta kyllä määräytyy asuntomarkkinoilla.

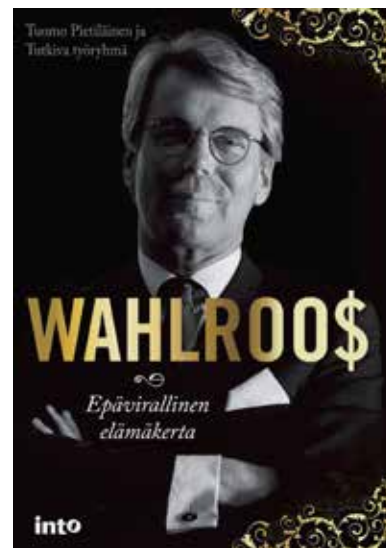
Omistukset jäävät pimentoon

Epävirallista elämäkertaa perustellaan sillä, että Wahlroos on Suomen ja Pohjoismaiden talouselämän ykkösvaikuttajia. Samalla kirja kuitenkin unohtaa kertoa ja valottaa tarkasti sitä, millainen Wahlroosin omistus on, missä hänen rahansa ovat, miten hän saa osinkoa ja miten hän valtaansa käyttää.

Kirjassa on neljä sivua käsiteltävä kartta Joensuun eli Åminnen kartanossa pidettyjen päivällisen istumajärjestyksestä. Varmaan olennaista tietoa. Mutta kirjassa ei ole neljän sivun karttaa Wahlroosin omistuksista. Siinä ei ole edes kahden sivun karttaa Wahlroosin taloudellisista sidonnaisuuksista. Siinä ei ole edes sivun karttaa niistä ihmisistä, joihin Wahlroos luottaa liiketoimissaan. Näiden luulisi olevan tutkivan journalismin ytimessä.

Kirjassa ei myöskään kerrota juuri mitään Wahlroosin kirjoista tai niihin sisältyvistä ajatuksista. Kirjassa annetaan sellainen vai-kutelmia, että Wahlroos on jotenkin hassahtanut kartanoita entisöivä pankkiiri, joka esittää julkisuudessa asioita vain sen takia, että saa keskustelua aikaiseksi. Kirjassa jaksetaan toistaa kyllä väsymiseen asti sitä, että Wahlroos tapaa ihmisiä lounaalla. Kyllä, kyllä. Mitä sitten, joka päivä on syötävä. Onko tämä tieto nyt isokin uutinen tutkivalle journalismille?

Mutta mitä Wahlroos ajattelee,

kirjoittaa, esittää ja miten se lopulta vaikuttaa julkisuudessa, jää pimentoon. Varmaan sen vuoksi, että kohde ei ole itse antanut haastattelua. Varmaan näitäkin olisi kysytty, jos olisi voitu.

Kiitämme:
Nuoruuden intoa.
Raikasta otetta.
Hyvää kieltä.
Henkilöhistorian mutkien selvittelyä.

Moitimme:
Omistusten unohtamista.
Ajatusten ja ideoiden esittelyn vähyyttä.
Taloudellisen vallan huonoa erittelyä.

Ajaton Suomirokin pioneerilevy

Blues Section: Blues Section. Svart Records.

Jyri Vasamaa

Svart Records tekee oikeaa kulttuurityötä julkaisemalla vanhoja LP-levyklassikkoja 180 gramman vinyliversioina. Nyt on julkaisuvuorossa ollut vuonna 1967 julkaistu LP, joka oli monessakin mielessä ensimmäinen. Se oli muun muassa ensimmäinen suomalainen rock-LP, joka perustui bändin omaan sävellystuotantoon. Se oli myös ensimmäinen suomalainen levy, jonka äänittämiseen käytettiin neliraitanauhuria. Aikaa platta on kestänyt hyvin. Jos kaikista levyistä pitäisi valita yksi autiolla saarelle, se voisi olla tämä.

Eletään kuuman hippikesän 1967 alkua. **Jimi Hendrix** on tehnyt 22. toukokuuta Helsingin Kulttuuritalon konsertillaan suuren vaikutuksen nuoriin suomalaismusiikoihin. He päättivät perustaa bändin, joka perustuu bluesvaikutteille, omalle sävellystuotannolle, pitkille improvisoinneille ja vauhdikkaalle esiintymiselle. **Jim Pembroke** toi

mukanaan pop-tyyliä ja **Eero Koivisto**in puolestaan jazz- ja avantgardevaikutteita.

Blues Sectionin ensimmäisen levy on siitä hieno, että sen jokainen kappale on aivan omanlaisensa. Se on pitkälti **Beatlesilta** opittua, kuten sekin että single-kappaleet puuttuvat LP-levyiltä. Esimerkiksi Suomen ensimmäinen ränttätanttblues *Paint It Michael*, lyriinen **Eero Ojasen** jousisektion vahvistama *End Of The Poem*, itämainen *The East Is Red* sekä satiirinen *Please Mr Wilson* ovat kuin neljän eri bändin esittämiä kappaleita.

Jimi Hendrixiltä vaikutteita saanut nuori **Hasse Walli** välttää jo uransa tässä vaiheessa kuluneimmat blueskliseet. Kaikkien kitaransoittoa harrastavien kannattaa jo pelkästään tästä syystä tutustua tähän levyyn. Välillä Wallin ja alttosaksofonisti **Eero Koivistoinen** sooloista tulee varsinaista kilpasoittoa.

Måns Groundstroemin iso bassosoundi yhdistettynä **Ronnie**

Österbergin rumpujensoittoon luonnollisen taustan, ettei komppikitaroita tarvita välttämättä ollenkaan. Studioissa käytettyjen putkivahvistimien ansiosta on levyllä tallentunut lämmin soundi, josta osakiitos lankeaa tietysti myös äänittäjä **Erkki Hyvöselle** sekä ennakkoluulottomille tuottajille **Atte Blomille** ja **Otto Donnerille**.

Levyn omiksi suosikeiksi valitsen aiemmin mainitsemani *End Of The Poemin* sekä *Answer To Lifen*, jossa Jim laulaa kahdella äänellä aivan vastakkaisia juttuja. Alussa Flower Power -valssiosa, jonka jälkeen Jimin mukana laulaa Ronnie: I don't want nothing more than my beer. Måns Groundstroemin urut ja Otto Donnerin piano soivat komeasti.

Carpets And Bags And Balls -kappaleen lopussa Otto Donner innostuu soittamaan pianoa ja Eero Koivistoinen alttosaksofonia siihen malliin, että pop-musiikissa en ole moista kuullut. **David Bowien** jää kakkoseksi jazzpianisti **Mi-**

ke Garsoninen kanssa kuusi vuotta tätä myöhemmin julkaistulla *Al-ladin Sanella*.

Levy on saatavana myös cd-versiona, kuten myös kokoelma *Blues Section 2*, joka muun muassa sisältää loistavan singlen *Semi-circle Solitude*.

Kiitämme: **Onnistunut sekoitus improvisaatiota ja tarkkaa harkintaa.**

Moitimme: **Levyn kansitaide ei ole musiikin tasoista.**

Kaksi vuotta koulua, yksi vuosi töitä

Pääosa rakennusalan vastavalmistuneista toivoo muutosta koulutukseen.

Johanna Hellsten

Rakennusliitto toteutti rakennusalan toisen asteen koulutuksesta valmistuneille nuorille kesän aikana kyselyn, jossa selvitettiin muun muassa nuorten työllisyystilannetta, palkkausta, työsuhteen muotoa ja ajatuksia koulutuksen kehittämisestä.

Kysely lähetettiin 3 353 opiskelijajäsenelle, joista puhelimitse tavoitettiin 1 690 jäsentä. Vastaajista suurin osa oli miehiä (83%). Talonrakennusosalta valmistuneita oli vastaajissa eniten (51%). Loput vastaajat olivat talotekniikka-alalta (25%), maalausosalta (15%), maanrakennusosalta (6%) ja sisustusosalta (3%) prosenttia. Vastaajista pääosa oli 19–20-vuotiaita.

Yksi kyselyn mielenkiintoisimmista osioista koski nykyisen toisen asteen koulutuksen muotoa. Noin 83 prosenttia vastanneista oli sitä mieltä, että nykyinen koulutus pi-

täisi muuttaa siten, että se sisältäisi kaksi vuotta kouluopetusta ja yhden vuoden palkallista työssäoppimista.

Tällä hetkellä työssäoppimisajalta palkkaa tai muita korvauksia oli saanut vähän yli puolet (54%) vastanneista. Ylivoimaisesti suurin osa vastanneista oli sitä mieltä, että työssäoppimisesta pitäisi saada palkkaa sekä matka- ja ateriakorvaukset.

Alle puolet oman alan töissä

Alle puolet vastaajista oli saanut oman alan töitä. Ainoastaan maanrakennusosalta valmistuneista yli puolet oli oman alansa töissä. Eniten työttömänä (29%) oli maalareita, kun kaikkien valmistuneiden vastaava luku oli 22 prosenttia. Opiskelunsa keskeyttäneitä oli eniten sisustajien joukossa (28%) samoin kuin eri alalle töihin päätyneitä (18%).

Pääosa vastaajista kaikilla aloilla oli töissä määräaikaisella työsopi-

Vallilan toisen asteen ammattioppilaitoksen nuoretkin liittyivät joukolla Rakennusliittoon, kun nuorisotoimitsija kävi esittelemässä heille liiton toimintaa.

muksella. Toistaiseksi voimassaolevalla sopimuksella oli eniten töissä maalareita (31%). Maalareiden keskituntiansio oli 11,67 euroa, sisustajien 10,16 euroa, maanrakentajien 12,03 euroa, talotekniikassa 11,44

euroa ja talonrakentajilla 11,44 euroa.

Rakennusliiton jäsenyyttä opiskelija-ajan jälkeen halusi jatkaa 91 prosenttia vastaajista. Matalin luku oli maanrakentajilla (69%).

Sekoilua raksalla ja telkkarissa: Ruutukymppi

Tuomas Vimma: **Ruutukymppi**. Gummerus

Tuomas Vimman uusin kirja naurattaa, puuduttaa ja ärsyttää.

Johanna Hellsten

– Pallit kuvassa! Vedä Sami vähän lahjetta alas!

Kirjailija **Tuomas Vimmalta** ilmestyi pari vuotta sitten kirja *Raksa*, jonka päähenkilönä seikkaili keskisuuren pääkaupunkiseutulaisen remonttifirman projektipäällikkö. Ruutukymppi jatkaa siitä, mihin *Raksa* jäi; projektipäällikkö Sami lähtee mukaan television reality-remonttiohjelman, jossa mikään ei mene ihan niin kuin piti.

Avukseen proikkari kerää kirjavain joukon rakennusalan ammattimiehiä ja -naisia, joiden rautahermoja koettelevat vilunkiin taipuvainen tuottaja, aikataulut kuseva lutkahtava assari ja heikkolahjainen sisustus-suunnittelija, jonka mielestä eebenpuuparketti jakomäkeläisessä kaksiossa on hyvä sijoitus. Kun soppaan kaadetaan vielä ammattimiehen käteen sopimattomat halpistyökälut, jotka sponsorointisopimusten takia on saatava näkymään televisioruudussa ja Samin työunivormuksi määrätty pikkiiriikkiset farkku-shortsit, ei konflikteilta voida välttyä.

Vimman oma kokemus rakennusosalta näkyy, sillä henkilöiden slangi ja rakennusalan sudenkuoppien ja onnistumisten kuvaus kuulostavat uskottavilta. Välillä alan tunteuksella brassailu tosin kuu-

lostaa päälleliimatulta, kuten silloin kun kirjailija kokee tarpeelliseksi esitellä tuotemerkki- ja tekniikkatietämystään lukijalle opettavaiseen äänensävyyn.

Suhtautuminen alan ammattilaisiin on kahtalainen; päähenkilö ihmettelee, kuinka hän on saanut porukansa tekemään 16-tuntista päivää ilman ylityökorvauksia (pitää sitä oman johtamistapansa hienoimpana tuotoksena), mutta toisaalta sama henkilö puolustaa leijonan lailla kunnollista korvausta suomalaisille tekijöille, kun tv-ohjelman tuottaja haaveilee tuovansa paikalle alihintaisia venäläisiä.

Samanlaista draivia kuin *Raksassa* ei Ruutukymppissä ole. Se tarjoaa kuitenkin mielenkiintoisen tirkistysaukon tv-tuotantojen maailmaan ja rakennusalaan tuntevat saavat hykerrellä tunnistaessaan tuttuja tilanteita. Ensi kerralla katson *Hurjaa Remonttia* vähän toisenlaisin silmin.

Kiitämme: Värikästä alan sanastoa.

Moitimme: Hanna-Haider Arkiniuhaa.

Ijäs pistää perinteiset roolit sekaisin

Matti Ijäs: **Kaikella rakkaudella**. Walt Disney.

Jyri Vasama

Matti Ijäs on pistänyt uudessa elokuvassaan **Krista Kososen** rooliin, jossa yleensä nähdään mies. Tarinan Ansa on ihminen, joka ei perinteisistä tavoista välitä, vaan kaappaa miehen toisensa perään.

Elokuva alkaa hauskaasti. Ensin kuvaan tulee tunturin takaa puistonpenkki, jonka jälkeen näkyviin tulee sitä kantava mies. Hän on Toivo Vaarala (**Sampo Sarkola**), joka kuvaa penkkiä Lapin karuissa maisemissa. Kuvista tulee postikortteja, joissa penkki on kuin kutsu: Tule ja jaa maisema kanssani. Eräänä yönä hän törmää Ansaan, vähävaraiseen yksinhuoltajaan ja pian rakkaus vie elämästä vieraantunutta miestä.

Onnea ilmestyy sotkemaan Ansan tyttären Suvin (**Aurora Kuusisto**) isä Ismo Raate (**Tommi Korpela**), joka on juuri vapautunut vankilasta. Vankilaan Ismo oli joutunut tapettuaan miehen, jota oli epäillyt Ansan rakastajaksi. Soppaa tulevat omalta osalta sekoittamaan myös Ismon veli Martti Raate (**Hannu-Pekka Björkman**) sekä tämän uskonnollisesta simputuksesta kärsivä poika Esa (**Lauri Romakkaniemi**).

Kaikella rakkaudella kuuluu jo kulttimaineessa olevan *Katsastuksen* ohella Ijäksen parhaimpiin. Elokuvassa on tuttua ijäsmäistä huumoria ja ymmärrystä erilaisuutta kohtaan. Väkivaltakin on, mutta sillä ei mässäillä turhaan. Näyttelijät sel-

viävät rooleistaan suorastaan loistavasti. Erityisesti kannattaa pistää nuoren Lauri Romakkaniemen nimi muistiin ja seurata minkäläisen uran hän tulee tulevaisuudessa tekemään. **Minna Puolanto** on myös hyvä Martti Raateen vaimona.

Elokuvan englanninkielinen nimi *Things we do for love* istuu leffan nimeksi mielestäni suomalaista nimeä paremmin

Kiitämme: Ijäksellä on aina oma selkeä tyyli.

Moitimme: Leffaa oli miltei mahdoton nähdä elokuvateatterissa.

Oivaa lääkettä eräaseen asiaan

Kiukku: **Kiukku**. Longplay Music.

Jyri Vasamaa

Mikä voisikaan olla parempi aamuherätys maanantaina, kuin pistää **Kiukku**-yhtye soimaan matkalla työmaalle. Olen aiemmin kehnunut tänä vuonna useita vanhoja tekijöitä, jotka ovat yhtäkkiä piristyneet ja tehneet hienoja paluulevyjä. Tässä tulee nyt sitten kuitenkin uusi nimi, jolle toivoisin kovastikin menestystä. Toivoisin jopa, että tämä Kiukku aloittaisi uuden punk-innostuksen, jota muun muassa ex-Love Records pomo **Atte Blom** sanoi odottavansa jossain haastattelussa.

Kiukun musisoinnissa yhdistyy

PMMP:n innostuneisuus omaan tekemiseen, kova kaahaus, tarkka yhteensoitto, tarttuvut melodiat sekä ennen kaikkea hyvin ajankohtaiset tekstit 2013 vuoden Suomesta. Yhtyeen omien sanojen mukaan laulut kertovat sinun, minun ja yhteiskunnan vuorovaikutuksesta 2010-luvulla. Laulaja ja sanoittaja on **Rähikäinen**, joka sopii nimensä puolesta niin yhtyeeseen kuin hänen laulutapaansa.

Levyn ainoa seesteisempi vaihe on levyn alku, jossa Rähikäinen tulkitsee bändin nimikkolaulua Kiukku. Sen jälkeen alkaa kaahaus, joka kestää levyn loppuun, neljälento-

ta kappaleeseen asti. Missään vaiheessa menoon ei turruta, vaan päinvastoin. Levystä innostuu vain enemmän mitä pidemmälle se etenee.

Oma suosikkikin on levyn päättävä *Samael*. Tarttuva ralli jäi soimaan ensi kuulemalta päähän ja soi siellä koko pitkän työpäivän. Kaksitoista kappaletta on yhtyeen omaa käsialaa, kaksi lainaa. Toinen on **Terveyskeskuksen Köyhät kyykkyy** ja toinen **Maho neitsyt** -yhtyeen *Ne ei myyneet mulle viinaa*. Pakko myöntää. Tämä on minun lempimusiikkiani.

Levy päättyy sanoihin: Mutta eniten vituttaa kaikki. Juuri siihen

levy onkin parasta mahdollista lääkitystä.

Kiitämme: Sikahyvä ja innostava levy.

Moitimme: Ei sovi henkilöille, joita ei koskaan vituta.

Uusia mausteita Suomi-hip-hoppiin

Elokuu: **Pöytä on katettu**. EMI.

Jyri Vasamaa

Vuosi sitten ensimmäisen *Hääväki saapuu* -levynsä julkaissut **Elokuu** yhdistelee hienosti hip-hoppiä, suomalaista kansanmusiikkia ja iskelmää. Heidän ensimmäinen levynsä sisälsi heti sellaisia isoja hittejä kuten *Soutaa*, *huopaa* sekä *Saatilla*. Elokuu toi myös hanurin suomalaisen hip-hoppiin, kuten **Juice Leskinen Slam**-bändin **Safka** suomirokkiin. Elokuulaiset muodostuvat henkilöistä, jotka kutsuvat itseään nimillä Nopsajalka, Jonas W. Karlsson sekä Juno.

Yleensä sanotaan, että toinen levy on aina se vaikein levy. Tulevaksikin yrittämistä ja paineita. En tiedä onko Elokuulla ollut paineita toisen levyn teossa. Jos on, niin sitä ei ainakaan kuule tällä *Pöytä on katettu* -uutuudella. Päinvastoin. Soitto soi iloisesti ja kappaleissa on kepeä tunnelma.

Musiikillisesti levyllä on luisuttu enemmän humpun suuntaan. Teksteiltäänkin tämän erottaa perinteisestä iskelmästä oikeastaan vain se, että yhdessä kappaleessa on maininta vaimosta, jota panettaa.

Levyn pahin vika on sen tasapaksuus. Levyllä ei ole yhtään *Soutaa huopaa* tai *Saatilla*-kappaleen tapaista hittiä. Tasapaksuus alkaa jopa hieman tympiä levyn puolesta välissä.

Itselleni eniten jäi mieleen levyn päättävä *Viimeistä päivää* -kappale. Paitsi, että se on iskevä, sen alku tuo mieleen seitsemänkymmentäluvun lopun Juicen Slam-yhtyeen Safkan soittamat urut.

Taas on Elokuu tuonut jotain uutta Suomi-hip-hoppiin. Levyssä on muuten hienot kannet!

Kiitämme: Omaperäistä suomalaisuudesta lähtevää hip-hoppiä.

Moitimme: Uutuudella ei ole hittejä.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemissa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnet Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordean, Sammon, S-pankin, Tapiolan tai Osuuspankin pankkitunnukset.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplik eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning.

Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst.

Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Sampo, S-banken, Tapiola eller Andelsbanken.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

____/____/20 - ____/____/20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

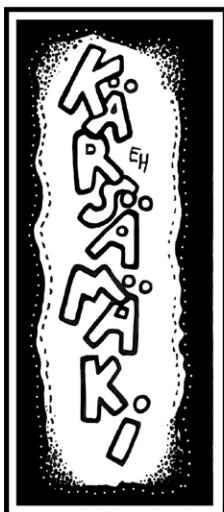
MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum

Allekirjoitus / Underteckning

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi-maaliskuu, huhti-kesäkuu, heinä-syyskuu, loka-joulukuu) PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari-mars, april-juni, juli-september, oktober-december) RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarencatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135
70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Jäsenasiat 020 690 231

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämösopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

Rakennusliitto ry

Siltasaarencatu 4,
PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134
70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työehtoasiat 020 690 232
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-to klo 8.30–16.00 ja pe klo 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittämösopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

Aluetoimistot

Toimistot

avoinna:

maanantaisin ja tiistaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma-to 8.30–12.00 ja 13.00–16.30 ja pe 8.30–12.00 ja 13.00–15.30

Toimistojen yhteystiedot:

Häme/03

Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna
TES-asiat 020 690 324

Tampereen toimisto

Sorinkatu 4,
33100 Tampere
TES-asiat 020 690 324

Itä-Suomi/04

Joensuun toimisto

Torikatu 30,
80100 Joensuu
TES-asiat 020 690 246

Mikkelin toimisto

Porrassalmenkatu 13,
50100 Mikkeli
TES-asiat 020 690 246

Kuopion toimisto

Vuorikatu 42,
70100 Kuopio
TES-asiat 020 690 246

Kainuu/10

Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani
TES-asiat 020 690 325

Keski-Suomi/02

Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä
TES-asiat 020 690 246

Kymi/06

Kouvolan toimisto

Salpausselänkatu 60 C,
45100 Kouvola
TES-asiat 020 690 246

Lappi/13

Kemin toimisto

Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi
TES-asiat 020 690 325

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi
TES-asiat 020 690 325

Oulu/14

Rautatiekatu 40
90120 Oulu
TES-asiat 020 690 325

Pohjanmaa/05

Pitäkatu 43,
65100 Vaasa
TES-asiat 020 690 325

Satakunta/07

Liisankatu 18,
28100 Pori
TES-asiat 020 690 324

Turku/09

Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku
TES-asiat 020 690 324

Uusimaa/01

Siltasaarencatu 4,
00530 Helsinki
TES-asiat 020 690 245

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32,
15140 Lahti
TES-asiat 020 690 324

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettävässä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi!

Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Kutsu kahville ke 16.10. klo 13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Tule kuuntelemaan tilaajapäällikkö Leena Harjulan näkemyksiä ikäihmisten tilanteesta. Tervetuloa!

Uudenmaan rakentajaveteraanit

Veteraanitapaaminen pe 29.11. klo 12 Siikarannassa. Bussi lähtee klo 10 Uudenmaan aluetoimiston edestä, Siltasaarenkatu 4, Helsinki. Ruokailu klo 11. Käsitellään ajan-kohtaisia asioita. AMK:n hallinnon lehtori Eero Kärkkäinen luennoi eläkepolitiikasta ja vanhuspalvelulaista. Rakennusliiton edustaja paikalla. Tule tapaamaan rakentajatovereita ja ottamaan kantaa asioihin. Kuluista vastaavat ammattiosastot 10 €/osalistuja. Ilmoittautumiset viimeistään pe 22.11. Esko Kokkonen p. 040 487 2624, Urho Peltonen p. 050 544 3036 tai urho.peltonen@suomi24.fi. Veteraaniryhmä

Pirkanmaan osastot

Yhteiset pikkujoulut pe 29.11. klo 18, os. 010:n tilat, Sorinkatu 4, 33100 Tampere. Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset tekstiviestillä viimeistään pe 15.1., Mika Kivioja p. 044 557 2368 tai mika.kivioja77@gmail.com. Tervetuloa! Järjestäjän os. 010, Tampere. Hallitukset

Päijät-Hämeen osastot: 066, 177, 213, 405, 604

Yhteiset pikkujoulut pe 15.11. klo 18, Sibeliustalon Finlandia-klubi, Lahti. Esiintyjänä ovat: Marko Haavisto & Poutahaukat ja tilaisuuden juontaa Ari Niskanen. Sisäänpääsylippujen hinta on 10 €/kpl, 2 lippua/jäsen. Niitä myydään ti-ke 15.-6.10. klo 15-20 osastojen toimistolla, Hämeenkatu 32 A, Lahti. Tarkempi ohjelma löytyy os. 066:n kotisivuilta: <http://lahti66.rakennusliitto.net/>. Tiedustelut Taisto Ohtonen p. 044 371 1624. Hallitukset

Turun alue

Postikorttien valmistusta to 14.11. klo 16, Turun aluetoimiston yläkeran kokoustilat, Uudenmaankatu 6a. Opettajana toimii tuttuun tapaan Marketta Tuominen. Joukolla mu-

kaan! Järjestäjänä: Turun aluejärjestön kulttuuri- ja tasa-arvojaosto

Os. 002, Helsingin maalarit

Veteraanien Mutlarikerhon syysretki to 24.10. Tampereelle. Lähtö klo 9.30 Helsingin rautatieasemalta. Tutustumme Vapriikki-museoon ja sen näyttelyihin. Käymme myös jossain syömässä. Paluu Helsinkiin noin klo 19. Ilmoittautumiset Ensio Frisk p. 050 526 9728. **Syyskokous ja pikkujoulut** la 9.11. klo 15, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen vietämme pikkujouluja maalarien perinteitä kunnioittaen. Tarjolla joululounas ja palan painiketta. Hallitus

Os. 006, Helsingin konemiehet

Syyskokous pe 15.11. klo 17.30, Uudenmaan aluetoimisto, katutaso, Siltasaarenkatu 4, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Nosturinkuljettajat, asentajat ja remonttimiehet tervetuloa! Hallitus

Os. 011, Tampereen maalarit ja mattomiehet

Syyskokous ma 4.11. klo 17.30, os. 010 toimitilat, Sorinkatu 4 A, 1. krs, Tampere. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 015, Turun kirvesmiehet

Syyskokous ke 27.11. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 016, Turku

Syyskokous ti 19.11. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimistija Juha Valonen. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävässä syyskokouksessa:

- päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmiehen ja hänen varamiehensä;
- päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- käsitellään muut mahdolliset asiat.

Os. 017, Turku

Syyskokous ke 30.10. klo 15.45, Pukkilan tehtaan ruokala. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 025, Kemi-Tornion maa- ja vesirakentajat

Syyskokous la 23.11. klo 18, Tornion Kaupunginhotelli, Itäranta 4, Tornio. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 026, Hämeenlinnan maalarit ja mattomiehet

Syyskokous la 16.11. klo 15, kerhoravintola Seiska, Suomen kasarmi rakennus 7, Hämeenlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen sauna ja ruokailu. Hallitus

Os. 029, Kuusankoski

Syyskokous su 27.10. klo 11, Voikkaan Työväentalo, Voikkaantie 2, 3. krs, Voikkaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallituksen järjestäytymiskokous syyskokouksen jälkeen. **Pikkujouluristeily** 30.11.-1.12. Tallinnaan Silja Europalla. Linja-auto matkalla mukana. Hinta 70 €/hlö, johon kuuluu myös jouluiillallinen laivalla. Lisätietoja ja ilmoittautumiset viimeistään ke 30.10., matkanjohtaja Seppo Sutinen p. 0400 556 103. Tervetuloa! Hallitus

Os. 041, Seinäjoki

Maa- ja vesirakennusalan jaoston kokous su 20.10. klo 13, osaston toimisto, Vapaudentie 32-34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. **Kuukausikokous** ke 30.10. klo 17, osaston toimisto, Vapaudentie 32-34, Seinäjoki. Käsitellään esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Syyskokous ke 6.11. klo 18, Järjestö- talo, johtokunnan huone, Hyvinkää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 053, Oulu

Syyskokous la 16.11. klo 13, ravintola Oskarin Kellari, Uusikatu 26, 2. krs, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen lounas. Hallitus

Os. 056, Salo

Syyskokous la 9.11. klo 11, osaston toimisto, Helsingintie 10, Salo. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! **Pikkujoulujuhlat** la 23.11. klo 16, ravintola Salon seurahuone, Asemakatu 2, Salo. Joulubuffet tarjoillaan terästytytyn glögin kera. Ruokailun jälkeen klo 19 teatteri Provinssissa näytelmä Piplia. Paikkoja varattu 40 kpl. Hinta 36 €/hlö. Puoliso/salarakas mukaan. Ilmoittautumiset Arille p.041 444 2077 ja maksu viimeistään ma 21.10. osaston tilille FI49 5410 6440 0115 00. Hallitus

Os. 059, Oulu

Syyskokous ti 29.10. klo 18, Cumulus Oulu, Kajaaninkatu 17, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Syyskokoukseen osallistujia saa pikkujoululipun. **Pikkujoulut** la 7.12. klo 18, Radisson Blu, Hallituskatu 1, Oulu. Buffetrugokailu ja esiintyjänä Trio Ässät. Omavastuu 30 €/hlö. Lippuja ostettavissa ti 29.10. heti syyskokouksen jälkeen tai toimistolta 4.-5.11. Jos haluat yöpyä soita hotelliin, hinta 80 €/huone. Hallitus

Os. 074, Valkeakoski

Syyskokous ti 12.11. klo 19 Kerhomajalla. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 077, Mikkeli

Syyskokous la 16.11. klo 11, hotel Cumulus, Mikonkatu 9, Mikkeli. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2014) sekä muut esille tulevat asiat. **Pikkujouluristeily** 6.-7.12. Tallinnaan. Hinta jäsenelle ja puolisolille 80 €/hlö, joka sisältää illallisen sekä aamiaisen. Paikkoja varattu 40 kpl. Ilmoittautumiset viimeistään pe 15.11., Jouni Saalasti p. 044 515 8348. Hallitus

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot
löytyvät internetistä
[http://rakennusliitto.fi/palkat-ja-tes/
liiton-julistamat-saarrot/](http://rakennusliitto.fi/palkat-ja-tes/liiton-julistamat-saarrot/)

VOIMASSAOLEVAT:

- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitüs Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- "Artexx" Steplewski Artur
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Ehiter Arendus Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja
autohuolto Oy
- EU Finnes
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitüs Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU "PM-BUD"
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Mälning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone "Suvireta"
- Keskustan Talexi & Tar Oy

- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Miedzynarodowny Serwis
Budowlany MSB Sp. z.o.o.
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- PU Eristys Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Roiha Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- Siivous-Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- T-Tarvike Oy
- Triaad Grupp Oü
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vahotek Oy
- Vartix
- Ventago Oü
- Vimco Oy
- Windrox Grupp AS

AIKUISKOULUTUSTA

Pohjois-Karjalan
aikuisopisto

Yrittäjä!

Onko sinulla yrityksessäsi
töissä nuori aikuinen, jolta
puuttuu ammatillinen koulutus?

Toteutamme osana nuorten aikuisten osaamishjelmaa **talonrakennus-
alan ammattitutkintoon** ja **maalarin ammattitutkintoon** valmistavaa
koulutusta kohdennettuna **20–29-vuotiaille nuorille aikuisille**. Kohde-
ryhmänä ovat henkilöt, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa.

Koulutus toteutetaan joko ammatillisena lisäkoulutuksena tai oppi-
sopimuskoulutuksena. Tutkintoja on valittavana lukuisia. Koulutus
soveltuu hyvin työn ohessa suoritettavaksi ja se on opiskelijalle
maksutonta.

Lisätietoja: Talonrakennusalan ammattitutkinto: Ari Hassinen, p. 013 244 2340
Maalarin ammattitutkinto: Timo Martikainen, p. 013 244 2337

Pohjois-Karjalan aikuisopisto
PL 199 (Kaislakatu 3), 80101 Joensuu
www.pkky.fi/aiko

Näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava
ammattillisen tutkinnon suorittamistapa.

**ALVAR etsii rakennusalan ammattilaisia
näyttötutkintoaineistojen kehittämistyöhön**

Aineistojen avulla varmistetaan rakennusalan näyttötutkintojen
vastaavuus työelämän tarpeisiin.

Tarjoamme uusille aineistojen laatijoille perehdytyksen tehtävään.

Suunnittelu- ja laadintakokouksiin osallistuville maksamme päivärahan
sekä matkakorvauksen ja palkkion laaditusta aineistosta.

Lisätiedot ja tehtävään ilmoittautumiset:
johtaja Veikko Ollila, puh. 050 511 6666, veikko.ollila@alvar.fi

www.alvar.fi

TYÖTÄ VASTAAVAA KOULUTUSTA

Katso ajankohtainen
koulutustarjonta netistä
www.faktia.fi/koulutukset

OSAAMISEN UUDISTAJA. TYÖ-
JA LIIKE-ELÄMÄN MENESTYS-
TARINOIDEN MAHDOLLISTAJA.
YRITYSTEN JA JULKISYHTEISÖ-
JEN OSAAVA KEHITTÄMISKUM-
PANI. SE ON FAKTIA.

Perkiöntie 9, 30300 Forssa
puh. 040 347 4000
asiakaspalvelu@faktia.fi
yrityspalvelut@faktia.fi

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

RAKENNUSLIITON MIKKELIN TOIMISTO MUUTTAI!

Uusi osoite 28.10. alkaen: Vuorikatu 11 A 6, 50100 Mikkeli.
Toimisto on avoinna maanantaisin ja tiistaisin klo 8.30–12.00 ja 13.00–16.30.

Tupaantuliaiskahvit maanantaina 4.11. tarjotaan toimistoaikana.

Tervetuloa!

Rakennusliiton Mikkelin toimisto

TAPAHTUMIA

PIKKUJOULUTEATTERI-ILTA Uudenmaan alue

- Aika:** 23.11. klo 19
Paikka: Teatteristudio Pasila, Ratamestarinkatu 5, Helsinki.
Näytelmä: Kohtauksia eräästä avioliitosta, Ingmar Bergman
Rooleissa: Merja Larivaara ja Eero Aho
Hinta: 10 €/hlö/2 lippua. **Vain käteisellä, varaa tasaraha!** Ei ennakvarauksia.
Liput lunastetaan Uudenmaan aluetuimistosta:
Siltasaarekatu 4, katutaso, Helsinki
Toimisto avoinna: ma-to klo 8.30–12 ja klo 13–16.30
pe klo 8.30–12 ja klo 13–15.30

Uudenmaan aluejärjestö

HYVINVOINTILOMIEN ELÄKELÄISTEN LOMAJAKSOT 2014

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
p. 020 769 1230
www.lomakeskushuhmari.com

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Huhmarissa on erilliset loma-asunnot koolltaan noin 37 m². Asunnoissa on makuuhuone, oleskelutila, keittomahdollisuus ja välineistö, suihku/wc ja iso kuisti. Päärakennuksessa sijaitsevat ravintola, vesimaailma poreineen ja putouksineen sekä liikuntatila.

Tanssien hyväälle mielelle 20.–25.1.2014

Kokeillaan erilaisia tanssimuotoja, luentoja ja vesijumppaa. Omavastuu täysihoidolla 110 €/lomajakso ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 29.11.2013

Luontoliikuntaviikko 5.–10.5.2014

Luontoliikuntaviikon aikana tehdään luontopolkuretkiä ja mm. seurataan lintujen pesimistouhuja. Omavastuu täysihoidolla 110 €/lomajakso ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 28.3.2014

Hemmotellen Huhmarissa 1.–6.12.2014

Virtaa ja voimaa arkeen, mietitään elämän arvoja, uusia kokemuksia sekä kerätään hyvää mieltä liikunnasta ja luonnosta. Omavastuu täysihoidolla 90 €/lomajakso ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 31.10.2014

Lomakoti Lomapirtti

Uistinkuja 6
76100 Pieksämäki
p. 040 731 9062
www.lomapirtti.fi

Virkistysviikko 9.–14.6.2014

Irtaudu arjesta ja suuntaa Vangasjärven rannalle luonnon rauhaan. Ystävällinen henkilökunta ja lämminhenkinen tunnelma luovat hyvän pohjan onnistuneelle lomalle. Lomapirtillä voit hemmotella itseäsi erilaisilla maksullisilla hoidoilla. Tilat soveltuvat liikuntarajoitteisille. Omavastuu täysihoidolla on 110 €/lomajakso ja matkakulut.
Hakuaika päättyy ke 30.4.2014

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN TYÖTTÖMIEN LOMAJAKSOT 2014

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Omavastuu 50 €/lomajakso ja lapset alle 16-vuotta maksutta. Lisäksi matkakulut. Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita.

Harppaus hyväälle tuulelle

Jaksoilla painotus on mielen ja kehon hyvinvoinnissa. Ohjelmassa luentoja, tietoisuuksia ja liikuntaa.

18.–23.5.2014 Hakuaika päättyy 28.3.2014

15.–20.9.2014 Hakuaika päättyy 25.7.2014

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto ry/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN PERHELOMAJAKSOT 2014

Lomapakettiin sisältyy majoitus, täysihoito, yksilöidyt lomaohjelmat. Aikuisten omavastuu lomajaksosta 110 € ja lapset alle 16-vuotta maksutta. Lisäksi matkakulut. Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita.

Urheiluopisto Kisakeskus

Kullaanniemi 220
10420 Pohjankuru
www.kisakeskus.fi

Liikuntaviikko 14.–19.7.2014

Kisakeskus on monipuolinen liikunnan, elämänilon ja hyvinvoinnin keskus. Vinkkejä liikunnan ja ravinnon merkityksestä koko perheen päivittäiseen hyvinvointiin.
Hakuaika päättyy 23.5.2014

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Vekaraviikko 9.–14.6.2014

Kesäjakso vietetään perheen ja lasten ehdoilla unohtamatta aikuisten omia liikunta- ja vapaahetkiä. Ohjelmassa mm. luontopolkuretki, perherastirata, letunpaistoa, kahvinuotiretki jne.
Hakuaika päättyy 31.3.2014

Syyslomaviikko 20.–25.10.2014

Hengähdystauko syksyyn koko perheelle. Lomajakson ohjelmassa mm. syyslomakuvia, katukorista, lyhtybingo-liikuntaa, makkaranpaistoretki, vesi- ja keppijumppaa, lapset aarteen jäljillä.
Hakuaika päättyy 29.8.2014

Vekaraviikko 22.–27.12.2014

Lomajakso jolloin joulupukki vieraillee lomakeskuksessa. Ohjelmassa mm. koko perheen olympialaiset, moottorikelkka-ajelua lapsille, askartelua, kuusen- ja joulupipareiden koristelua, joulusaunat, soitumäenlaskua.
Hakuaika päättyy 31.10.2014

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto ry/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki

LIITON VETERAANILOMAT 2014

Rakennusliitto järjestää kolme (3) viikon kestoista veteraanilomaa vuosittain. Lomat on kiintiöity alueittain ja ne järjestetään kolmessa kohteessa Härmän Kylpylässä, Kylpylähotelli Rauhalahdessa ja Hotelli Siikarannassa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäsenenä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Hakukaavakkeen saat aluetoimistosta, lomavastaavalta p. 020 774 3012 tai liiton nettisivuilta osiosta: Jäsenasiat > Loma-asiat > Eläkeläisten lomat.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Härmän kuntokeskus 21.–27.4.2014

Lomalle voivat hakea **Uudenmaan, Keski-Suomen, Hämeen, Pohjanmaan, Satakunnan, Turun, Kainuun, Lapin ja Oulun** alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton, matkakuluja ei korvata. Mukaan tuleva puoliso maksaa lomasta 320 € ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 28.2.2014

Kylpylähotelli Rauhalampi 12.–18.5.2014

Lomalle voivat hakea **Uudenmaan, Keski-Suomen, Itä-Suomen, Kymen, Satakunnan, Turun ja Kainuun** alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton, matkakuluja ei korvata. Mukaan tuleva puoliso maksaa lomasta 390 € ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 28.3.2014

Hotelli Siikaranta 15.–21.9.2014

Lomalle voivat hakea **Uudenmaan, Keski-Suomen, Hämeen, Kymen, Satakunnan ja Turun** alueen veteraanijäsenet. Veteraanille lomaviikko on maksuton, matkakuluja ei korvata. Mukaan tuleva puoliso maksaa lomasta 360 € ja matkakulut.
Hakuaika päättyy pe 25.7.2014

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi työvoimatoimistoon työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa.

- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 34 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna olemisen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.

- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 34 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttäviä viikkoja voi kerätä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 103 euroa kuukaudessa.

- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.

- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha-hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.

- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdoton eikä palkanmääritykseen.

- Useita töitä rinnakkain tehtäessä, on palkkatodistuksessa ilmoitettava työtuntien määrä viikoittain, koska näissä tilanteissa palkanmääritykseen voi ottaa enintään vain 40 tunnin palkan.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päiväraha-hakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat työvoimatoimistosta ja liiton aluetoimistosta. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksuilmoituksen mukana. Jatkohakemuksen voit toimittaa kassalle myös sähköisesti Rakennusliiton eAsiointipalvelun kautta. Lisäksi hakemuksen voi toimittaa puhelimitse puheentunnistuspalvelun kautta, mikäli olet kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu.

- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.

- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.

- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.

- Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.

- Normaalina neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työkaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.

- Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.

- Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.

- Osa-aikatyön palkasta on muistettava maksaa jäsenmaksu, jos osa-aikatyöstä kertyy työssäoloviikkoja. Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi.

Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassaan osoitteeseen:

**RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA,
PL 135, 70101 KUOPIO**

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Rakennusalan työttömyyskassa

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast som arbetssökande på Arbetskraftsbyrån då du blir arbetslös. Kassen kan betala inkomstdagpenning bara för den tid då du varit arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån.

- Rätt till inkomstdagpenning har en medlem i arbetslöshetskassan som har varit försäkrad i kassan utan avbrott i minst 34 veckor före arbetslösheten och som under den tid han varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan innebär att man är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat medlemsavgifterna.

- Arbetsvillkoret fylls när personen under sin tid som medlem har varit i lönearbete i 34 kalenderveckor så att arbetstiden under varje vecka har varit minst 18 timmar. Medlemmen behöver inte ha arbetat utan avbrott, utan man kan samla veckor som fyller arbetsvillkoret under en granskningsperiod på 28 månader omedelbart innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att man har fått kollektivavtalsenlig lön för arbetet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 103 euro i månaden.

- Arbetsvillkoren upphör att gälla när personen har varit borta från arbetsmarknaden över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala förmåner först då personen på nytt uppfyllt arbetsvillkoret. Arbetsvillkoret bryts också för en person som medan han är medlem i en löntagar-kassa fungerar som företagare i huvudsyssla i över 18 månader.

- En medlem som blir arbetslös ska alltid då han lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuellt frånvaro från arbetsmarknaden.

- Tiden i arbete bevisas genom löneintyg, av vilka det ska framgå när anställningen började och slutade. Det vore bra om löneintyget alltid har uppgifter om uttagen semester. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Också kopior av meddelanden om uppsägning eller permittering ska skickas till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behövs löneuppgifter för tiden efter denna permittering

- Löneintyget bör ha uppgifter om arbetstimmar och löner för de arbetsveckor då du har arbetat färre än 18 timmar. Dessa veckor tas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen fastställs.

- Då du har flera arbeten parallellt bör det av löneintyget framgå antalet timmar per vecka, eftersom vi i dylika fall kan beakta lönen för högst 40 timmar.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstdagpenning. Dessa blanketter finns på Arbetskraftsbyrån och förbundets kretskontor. Vi skickar blanketter för fortsatt ansökan tillsammans med meddelandet om betalning. Du kan skicka in din fortsatta ansökan även elektroniskt via Byggnadsförbundets eAsiointipalvelu. Du kan också skicka in ansökan per telefon via telefonidentifieringstjänsten, om du är helt arbetslös eller helt permitterad.

- Du behöver inte meddela kassan skatteuppgifter, utom om du har ansökt om ändringar eller om du har fått ett graderat skattekort.

- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år som du försörjer genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Vanligtvis behövs inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifterna om den via Befolkningsregistercentralen.

- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dem. Om du har jordbruks- eller företagarincome ska du bifoga utredning över senast fastställda beskattning.

Så här ansöker du om dagpenning

- Normalt ansöker man om dagpenning för fyra veckors perioder i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.

- En person som blir arbetslös kan dock fylla i sin första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du i alla fall har tre hela kalenderveckor som arbetslös.

- Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du medan du är arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete, som börjar och slutar under denna fyra veckors period.

- Om du har börjat ett arbete som pågår över två veckor och arbetet fortsätter efter fyra veckorsperioden, kan du sluta din ansökan dagen innan du började arbeta. Dessutom ska du i ansökan anteckna när du börjat ett arbete som pågår över två veckor.

- Om du har deltidsarbete, där du får lönen per månad, ska du ansöka om dagpenning i perioder på en månad och bifoga ditt löneintyg.

- Du ska komma ihåg att betala medlemsavgift för deltidsarbetet, om deltidsarbetet gör att du samlar arbetsvillkor. Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant så att vi inte behöver skicka dem tillbaka för komplettering.

- Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag du vill att den utbetalas.

Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassans kontor på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA
PB 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på en del orter även till avdelningens kassör.

Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa

TV:n tulevaa ohjelmistoa:

Bangkok Dangerous Nelonen 21.30 perjantai 18.10.

Syksyn monipuolista elokuvatarjontaa elävöittää myös **Pangin** kaksoisveljesten **Dannyn** ja **Oxiden** nerokas Bangkok Dangerous. **Nicolas Cage** on sepitteen palkkamurhaaja Joe, joka matkustaa ensin lännestä itään ja alkaa sitten ammuskella vasemmalta oikealle. Idän eksotiikka kuitenkin huumaa Joen, joten paukuttelija tunaroi listiessään Thaimaan pääministeriä. Työntajat vaativat yt-neuvotteluihin myös Joen minimipalkkaisen apurin Kongin (**Shahkrit Yamnarm**, kuvassa).

Minority Report

Sub 21.00 lauantai 19.10.

Skientologi **Tom Cruise** (kuvassa) näyttlee tietenkin pääosaa tieteiselokuvassa, jossa toiminta etenee järkiperäisesti vasemmalta oikealle. Juonen jujuna on, että Cruisen tulkitsema John Anderton lyö rikolliset rautoihin ennen rikoksen toteutumista. Tämän mahdollistaa vuoden 2054 huipputeknologia, jota kehitellään parhaillaan myös suomalaisissa aivohautomoissa. Juutalaisen **Steven Spielbergin** ohjaama mestariteos perustuu kristityn **Philip K. Dickin** novelliin.

TV:n menevää ohjelmistoa:

Wanted

Sub 21.00 Maanantai 21.10.

Kirjanpitiä Wesley Gibson alkaa räiskiä vasemmalta oikealle, kun hän kuulee edesmenneen isänsä kuuluneen salaperäiseen salamurhaajien salaseuraan. Seksikkäästi nimetty ja roolitettu Fox kouluttaa nynntimeröstä vakaakäitisen tappajan. Tositapahtumiin perustuva klassikko etenee johdonmukaisesti, vaikka ohjauksesta vastaa venäläinen **Timur Bekmambetov**. Naispääosan **Angelina Jolie** ei valitettavasti suostunut esineellistettäväksi, joten kuvassa nähdään **James McAvoy**.

Rakasta minua hellästi

Yle Teema 21.50 lauantai 26.10.

Elvis Presleyn persmäki alkoi, kun hän siirtyi elokuvaan vuonna 1956. Rakasta minua hellästi on mustavalkoinen eli tylsä western, jossa Clint Reno nai veljensä Vancen tyttöystävän, kun Vance on taistelemassa Amerikan sisällissodassa. Ei siis ihme, että laulajan ylähuuli alkaa hieman väpättää, kun velipoika palaa kotikulmille. Sotahan meni Etelävaltioiden kannalta muutenkin päin helvettiä, koska Elviksen kaltaiset tollot ammuskelivat aivan väärään suuntaan.

Tommi Pietarinen

Kiitämme eurooppalaisissa arvoissa:

- Arvo Turtiaista.
- Arvo Pärtiä.
- Arvo "Poika" Tuomista.
- Arvo Saloa.
- Arvo Ylppöä.

Moitimme eurooppalaisissa arvoissa:

- Keskitysleirejä.
- Kolonialismia.
- Monarkiaa.
- Euroviisuja.
- Arvorelativismia.

Top 10 Lorenz Backman -ohjelmaa:

1. Umpimähkä
2. Huuma
3. Sydän kierroksella
4. Backman vs. Backman
5. Mitä tuli tehtyä
6. Pallon viemää
7. Dancing on Ice
8. Ile & Lore
9. Talent
10. Biisikärpänen

Lehdestä reväistyä

Äänekosken kaupunkisanomien nettisivuilla kerrottiin thaimaalaisten marjanpoimijoiden ongelmista 23. syyskuuta.

Ber-Ex lupasi lauantaina maksaa sen, jolla keräilyerittelypumaskan viivan alle jää. Sunnuntaina...
...olivat jotain muuta mitä käteen maksettiin. Tai maksettiin niille, joille maksettavaa urakoinnista jäi.
– Thaimaalaisten reaktiot olivat syystäkin ymmärrettävät, kun lauantaina tehty sopimus oli yön aikana muuttunut vallan toiseksi, Sirpa Martins ynnää.
Hankaluutta ja epävarmuutta aiheutti se, kun thaimaalaisten lakimiehen, Ville Hoikkalan, läsnäolo evättiin. Voisiko Ber-Exin toimitusjohtaja Kari Jansa ajatella olevansa vastaavassa tilanteessa Thaimaassa? Miten hän suhtautuisi, jos joutuisi olemaan vieraassa maassa tilanteessa, jossa häneltä evättäisi vastapuolen vaatimuksesta oikeusapu?
– En voi edes kuvitella joutuvani sellaiseen tilanteeseen, kun en ole tekemisissä hihhuleiden kanssa, Jansa kuittaa.
Miksi Ber-Exin kotisivuilla kerrotaan, että 7.9. lähtien ei oteta enää myyntiin puolukkaa? Liittyykö asia jotenkin 9.9. alkaneeseen työselkkaukseen?

Lapsen parhaaksi?

Syksy toi taas mukanaan puheet koulujen ongelmista. Opettajien jaksaminen ja ylisuuret luokkakoot. Miltei poikkeuksetta syyt löydetään yhteiskunnasta sekä koulurakenteesta. Koulupinnareihin ja häiriköintiin apua haetaan koulupsykologeista ja kuraattoreista. Alituinen tuska ammattiauttajien riittävästä saatavuudesta leimaa poliittista ja tieteellistä keskustelua.

Lapsiin kohdistuva hyssyttely ja suojelu on eräissä keskusteluissa jo saanut koomisia piirteitä. ”Kuinka opettajan tulisi huomioida lasta, joka ahdistuu, kun opettaja kysyy, eikä lapsi tiedä vastausta” tai ”Oppilaan poistaminen luokasta häiriköinnin vuoksi rikkoo hänen oikeuttaan saada lain velvoittamaa opetusta.” Velvollisuudet tulevat käsitykseni mukaan ennen oikeuksia.

Itse 1970–1980-luvuilla kouluni käyneenä en voi käsittää viimeaikaista tapausta, jossa tuomittiin miesopettaja häiriköivän oppilaan poistamisesta koulun ruokalasta. Minun kouluajanani opettajilla oli vielä oikeus kasvatata ja rangaista. Tällaisien tapauksien jälkeen ei kukaan tullut jeesustelemaan yksilönvapaudesta eikä koskemattomuudesta. Säännöt olivat sääntöjä ja niitä tuli rangaistuksen uhalla noudattaa.

Jokainen, joka on eläessään kasvattanut yhtä useamman lapsen, on varmasti huomannut lasten erilaisuuden arjessaan. Yhdelle riittää kielloksi pelkkä kieltävä toteamus, mutta

toiselle ääripäälle ei riitä mikään. Mutta silti, asiantuntevat kaulaparrat toistelevat oppeja, joiden mukaan kaikkia lapsia on kasvatettava samalla tavalla. Keskustelua ja katsekontaktia.

Kasvatuksellinen kurittaminen on perisuomalaiseen tapaan lailla kielletty jo ajoja sitten. Ne, jotka ovat syntyneet lain voimaantumisen jälkeen, ovat jo nuoria aikuisia. Olisivatkohan myös lisääntyneet nuorten työkyvyttömyydet ja masennukset omalta osaltaan jälkiä tästä epäonnistuneesta laista? Rajat ovat rakkautta -sanonta on menettänyt merkityksensä valitettavan monessa tilanteessa. Jos lapsi kasvaa pienestä pitäen ilman rangaistuksen pelkoa, se näkyy varmasti sekä koulu- että työelämässä.

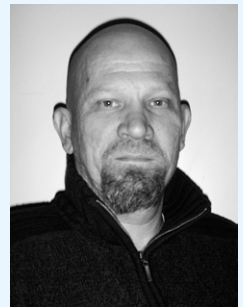
Itse en hyväksy silmitöntä väkivaltaa enkä lapsen piekemistä, mutta kasvatuksellinen ojentaminen ei mielestäni tulisi olla rangaistavaa. Kaulapartojen oppeja seuraamalla teemme karhunpalveluksen tuleville sukupolville. Pettymykset, epäonnistumiset, häpeät ja rangaistukset kuuluvat ihmisen elämään samalla tavalla kuin onnistumiset, riemut, rakkaus ja välittäminen. Ei niiltä kannata lapsia suojella ja kutsua niitä lääkkeillä korjattaviksi ”mielialanvaihteluiksi.”

Hämeenkyröläisen laatoittajan lapsuusmuisto toimikoon tässä hyvänä esimerkkinä. Alta kymmenvuotiaana hänelle annettiin koulussa luokan edessä sosiaalihuollon avustuspöytä, jolla hän sai perheen varattomuuden vuoksi ilmaiseksi uudet kumisaappaat.

Saman päivän iltana hän lähti kiiltävät saappaat jalassaan läheiselle joelle leikkimään. Leikin tiimellyksessä jalat juuttuivatkin joen mutapohjaan ja virta vetäisi pojanassikan veden alle. Vain mukana olleen kaverein ripeä toiminta pelasti tulevan laatoittajan hengen.

Märkänä ja peloissaan kotiin saapuessaan vastaanotto ei ollut suotuisa. Ensimmäiseksi hän sai kunnon selkäsaunan ja sen jälkeen komennuksen takaisin joelle. Etsimään joen pohjaan juuttuneita uusia saappaita.

Yhden päivän aikana hän sai kokea tunteita onnellisuudesta kuolemanpelkoon asti. Täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseneksi ja kysytyksi ammattilaiseksi pääsemiseksi ei tällaisia ”mielialanvaihteluiksi” luokiteltuja kokemuksia välttämättä tarvita. Mutta ei ne ole sille esteenä.

Esa Ahonen
Pirkkala

ARDEX-OPISTON SYKSY 2013

Koulutukset ovat käynnissä ympäri Suomen

MÄRKÄTILAPÄIVÄ klo 8.45–16.00

Hyväksytään henkilösertifioinnin täydennyskoulutuksena

15.10.	tiistai	Pori
17.10.	torstai	Hämeenlinna
22.10.	tiistai	Espoo
22.10.	tiistai	Kajaani
23.10.	keskiviikko	Joensuu
24.10.	torstai	Espoo (viron kieli)
30.10.	keskiviikko	Lahti
30.10.	keskiviikko	Lappeenranta
5.11.	tiistai	Espoo
5.11.	tiistai	Oulu
7.11.	torstai	Rovaniemi
8.11.	perjantai	Forssa
13.11.	keskiviikko	Kotka
13.11.	keskiviikko	Vaasa
19.11.	tiistai	Espoo
20.11.	keskiviikko	Uusikaupunki
27.11.	keskiviikko	Tampere
28.11.	torstai	Kouvola
3.12.	tiistai	Espoo
10.12.	tiistai	Kuopio
10.12.	tiistai	Turku
17.12.	tiistai	Espoo

Kurssipalaute 2012:

100 % osallistujista suosittelee!

99 % sai ARDEX-kurssilta vinkkejä, joiden avulla voi välttää virheitä rakennusprojekteissaan.

(Tutkimuslaitos Reconos Ky)

SISÄILMAKORJAUSTEN TYÖTEKNIIKAT

klo 8.45–14.00

Kosteuden, radonin ja haitta-aineiden hallintaan

16.10.	keskiviikko	Espoo
16.10.	keskiviikko	Pori
31.10.	torstai	Lahti
1.11.	perjantai	Porvoo
14.11.	torstai	Vaasa
20.11.	keskiviikko	Espoo
21.11.	torstai	Kotka
27.11.	keskiviikko	Hämeenlinna
28.11.	torstai	Tampere
11.12.	keskiviikko	Kuopio
11.12.	keskiviikko	Turku
18.12.	keskiviikko	Espoo

Ilmoittaudu maksuttomiin koulutuksiin

WWW.ARDEX.FI tai soita 09 6869 140

